

ПЛАСТ
Національна Скаутська Організація України

ВМІЛОСТІ
Уладу Пластунів Юнаків
та Пластунук Юначок

Видання крайової пластової старшини
Львів-2003

«Вмілості Уладу Пластунів Юнаків і Пластунук Юначок» — пластовий правильник, посібник, який вміщує вимоги до знань і вмінь пластунів у різних ділянках життя, так званих «вмілостей». Пластові вмілості — невід’ємна частина виховної програми Пласту для юнацтва віком 12-18 років. Опанування пластових вмілостей сприяє творчій і суспільній самореалізації молоді, її професійній орієнтації, формуванню повновартісних громадян нашої країни.

ЩО ТАКЕ ПЛАСТОВА ВМІЛОСТЬ

Для чого вмілості в програмі УПЮ?

«Не лише знати самому, а й при потребі прислужитися іншим своїми знаннями та вміннями» є одним з принципів пластування. З метою плекання цієї риси в юнацтві до програми УПЮ введено пластові вмілості. Вмілості дають пластунам і пластункам нагоду здобути теоретичні та практичні знання у певних ділянках. З часом це може стати улюбленим заняттям чи початком життєвої професії. Деякі практичні вмілості накладають на юнацтво відповідальність і обов’язок допомагати іншим. Група мистецьких вмілостей дає змогу розкрити і розвинути свої таланти та виявити їх серед свого оточення. Спортивні вмілості сприяють тіловихованню, а вмілості спеціального зацікавлення дають змогу відкрити для себе щось нове, випробувати свою волю. Здобуття вмілостей не лише збільшує коло зацікавлень юнацтва, а й допомагає ставати зараднішими, кориснішими, повновартісними людьми, цікавими для оточуючих, а тим самим кращими громадянами своєї держави.

Скільки вмілостей?

Кількість вмілостей неможливо визначити точно, бо скільки існує людей, стільки є особистих захоплень і зацікавлень, які потребують додаткових знань та вмінь. Кожне з них можна оформити як пластову вмілість. У цій книжечці вказані вимоги вже затверджених вмілостей. Але кожен пластун юнак чи пластунка юначка, екзаменатори чи виховники можуть внести пропозиції до змін вже існуючих чи подати проєкт на створення нової вмілості, додаючи відзнаки. Булава УПЮ в Україні, після розгляду та затвердження МРСК нових вмілостей або змін вже існуючих, проголошує відповідні інформації у пластових виданнях, передаючи вмілість до використання всім юнакам та юначкам Краю.

Як поділені вмілості УПЮ?

Вмілості, окрім поділу на тематичні групи, пристосовані до трьох проб, з тим, що деякі з них мають кілька ступенів із зростанням рівня складності відповідно до віку юнацтва. При зарахуванні вимог у пластових пробах беруться до уваги лише вмілості, призначені в пробі, яку складає юнак чи юначка. І це означає, що юнацтво може здобуваги вмілості «легші» чи «важчі», але зобов’язане пройти необхідну кількість відповідних до своєї проби.

Хто може зголошуватись до здобуття пластової вмілості?

До здобуття пластової вмілості можуть братися всі юнаки та юначки, якщо вони мають достатню підготовку та умови. Але слід пам’ятати, що підготовка чи перевірка вмілості у жодному випадку не повинна перешкоджати здобуттю пластових ступенів — осягненню відповідних проб. З уваги на потребу вищого рівня безпеки, пластового вироблення та фізичних можливостей кандидатів деякі вмілості призначені для юнацтва, що закінчило 15 років життя. Інколи можна робити винятки з цього правила, але за умови, що забезпечене виконання всіх необхідних передумов, окрім віку.

Як осягати пластову вмілість?

У порозумінні зі своїм впорядником юнак чи юначка вибирає відповідну до віку пластову вмілість, заповнює зголошення і передає його до курінного чи таборового проводу. Зв’язкові чи коменданти таборів передають зголошення відповідному інструкторові-екзаменатору, який готує та перевіряє знання і вміння юнака чи юначки з вибраної вмілості.

Хто може проводити перевірку пластової вмілості?

Інструктором пластової вмілості може бути:

- а) пластун-скоб, пластунка-вірлиця, які здобули цю вмілість та поширюють своє знання з даної ділянки;
- б) член УСП і УПС або непластун, який має фахову освіту або довголітній досвід у цій ділянці.

Процедура призначення екзаменатора

Екзаменатора вмілості підшукує зв’язковий/-ва куреня або комендант табору (комендант табору може запросити екзаменатора тільки на час тривання табору). Обов’язком зв’язкового/-ої куреня УПЮ чи коменданта табору

є подбати, щоб кандидат на екзаменатора був достатньо кваліфікований та виповнив «Заяву екзаменатора». «Заяву екзаменатора» виповнює і підписує кожен кандидат на екзаменатора, незалежно від того, пластун він чи непластун. Ці заяви зв'язковий/-а зберігає в архіві куреня, а комендант передає копію разом з посвідкою про досягнення вмілості на руки курінному проводу.

Обов'язки екзаменатора вмілості

1. Заповнити і підписати «Заяву екзаменатора» та передати її зв'язковому чи зв'язковій, комендантові табору.
2. Зібрати зголошених до вмілості юнаків/-чок, пояснити їм точно всі вимоги та спосіб проведення перевірки вмілості.
3. Пояснити чи навчити (практично) основних елементів даної вмілості та допомогти вказівками, порадами в розшуках додаткових інформацій або у вправах засвоєння матеріалу вмілості.
4. Офіційно перевірити знання зголошених юнаків/-чок згідно з вимогами вмілостей УПЮ. Перевірка вмілості відбувається в основному в формі демонстрації, а не усно, бо «виконання, а не говорення» є головною засадою перевірки вмілості.
5. Виповнити й підписати посвідку здобутої вмілості для тих юнаків та юначок, що успішно відповіли її вимогам. Готову посвідку передати зв'язковому/-ій куреня чи комендантові табору для підпису. Факт здобуття пластової вмілості проголошується на таборовій збірці та реєструється в курінній картотеці. Формальне вручення посвідок виконує зв'язковий/-а на найближчих курінних сходах або на таборі, якщо він курінний.

Як виглядає відзнака вмілості і де її носити?

Згідно з приписами про відзнаки у Пласті:

- а) відзнака округла; розмір — 30 мм;
- б) тло щитика синє, символ малиновий;
- в) обведення щитика шириною 3 мм, малинової барви;
- г) вигляд символу нормований вимогами пластових вмілостей;
- г) спосіб виконання — гаптування;
- д) носити: 75 мм під відзнакою гуртка або 25 мм під відзнакою або відзнаками вишколів, потверджених ГПБулавою.

Скільки можна носити відзнаку вмілості?

Юнак/-чка може носити відзнаку юнацької вмілості так довго, як довго він/вона є в УПЮ.

Нові вмілості

У цей правильник включено нові або змістовно оновлені вмілості, які проходять апробацію на практиці. Під заголовком таких вмілостей зазначено: «нова вмілість». Пластунам, які здобувають такі вмілості, потрібно переслати копію посвідки здобутої вмілості разом із своїми заувагами до неї у виховний відділ КПС на адресу крайової канцелярії Пласту НСОУ: Львів 79000, Головна пошта а/с 65, Пласт НСОУ, «вмілості УПЮ».

Деякі нові вмілості, наприклад, скелелазіння, ще не мають затвердженої відзначки. Можливо, у вас будуть ідеї щодо нових оригінальніших відзначок для існуючих вмілостей. Чекаємо на Ваші проекти.

Дякуємо за співпрацю.

ВМІЛОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПЛАСТУВАННЯ

Картографія (друга проба)

1. Розказати, що таке топографічна мапа та як нею користуватися, зокрема пояснити:
 - а) основні знаки та символи;
 - б) значення мірила (масштабу);
 - в) систему вживаних кольорів;
 - г) спосіб означення рельєфу терену;
 - г) сторони світу та магнетичне відхилення.
2. Розказати про компас, як ним користуватися і продемонструвати:
 - а) зорієнтування мапи за допомогою компаса;
 - б) визначення напрямку азимутом та спосіб ходу за азимутом;
 - в) як знайти місце свого перебування на мапі і визначити місце в терені способом ресекції азимутів.
3. Пояснити та продемонструвати, як:
 - а) обчислити довжину дороги на основі мапи;
 - б) знайти сторони світу за допомогою сонця та полярної зірки;
 - в) обчислити геометричні виміри недоступних предметів в терені;
 - г) міряти віддаль в терені «на око»;
 - г) міряти пройдену віддаль в терені, вживаючи довжину власних кроків.
4. Виконати одне з перерахованих завдань:
 - а) намалювати план-шкіц табору включно з околицею в радіусі 200-300 м від центру табору в масштабі 1:1000;
 - б) намалювати шкіц з відбутої 4-кілометрової прогульки.
5. Виконати кожне з перерахованих завдань:
 - а) вживаючи тільки компас, успішно пройти за азимутами означену трасу довжиною 500 м із трьома змінами напрямку;
 - б) вживаючи тільки топографічну мапу і компас, успішно пройти трасу «лисячого бігу» довжиною 3-4 км з 5-8 контрольними пунктами.

Куховарення (перша проба)

1. Запланувати меню для дводенної курінної (20-40 осіб) або гурткової (5-10 осіб) прогульки. Зробити перелік потрібних харчів. Пояснити, які харчі потрібні для меню.
2. Збудувати три головні польові кухні, в одній з них правильно розпалити вогнище мокрими і сухими дровами. Знати, де й коли ці кухні застосовують.
3. Пояснити та показати, як дотримуватись чистоти в кухні; що робити з відпадками; як підготувати миття посуду та менашок; як зберігати харчі (магазинування), кухонне приладдя й посуд.
4. Успішно виконувати протягом одного дня обов'язки кухаря на таборі або прогульці, під час чого продемонструвати, як варити чай, кашу, компот, картоплю, ярину, суп та як спекти на польовому вогнищі м'ясо.
5. Зробити для вжитку на кухні з природних матеріалів три приладдя, наприклад:
 - а) гачки на кастролі;
 - б) щипці до вогню;
 - в) забезпечення проти поширення вогню;
 - г) пеньок або колоду для рубання.
6. Зібрати дрова для одноденного таборування, забезпечити їх проти дощу.

Мандрівництво (друга проба)

1. Мати такий мандрівний виряд: наплечник, спальний мішок, підстилку, мандрівні черевики, дошовик, мандрівне шатро, польову пляшку, пластовий ніж та компас.
2. Пояснити:
 - а) правила поведінки та безпеки під час мандрівки;
 - б) дотримання гігієни в мандрівці та профілактику піхурів і їх лікування;
 - в) спосіб пакування наплечника, ходження з важким наплечником і без нього.
3. Підготувати детальний план одноденної 15-19-кілометрової мандрівки для одного гуртка.
4. Виконати кожне з перерахованих завдань у такому порядку:
 - а) відбути чотири 15-кілометрових мандрівки з приписаним вирядом під час табору або впродовж одного року (у гірському терені можуть бути 10-кілометрові мандрівки);
 - б) відбути одну 30-кілометрову мандрівку з приписаним вирядом під час одного дня (гірським тереном мандрівка може бути 20 кілометрів);
 - в) написати звіт з мандрівки, подаючи дату, мету, трасу, провідників та цікаві факти.

Піонірство (друга проба)

1. Здобути вмільсть «Габірництво».
2. Пояснити правила безпеки при використанні різних піонірських приладів та показати правильне вживання, загострення та зберігання ножа, сокири, пилки, джагана і лопати.
3. Розпізнати з вигляду хоча б п'ять різних дерев та пояснити їх ужиткову вартість для піонірства.

4. Продемонструвати та пояснити способи закінчування линви, скручування линви з тонких шнурів, спосіб обчислення міцності линви та спосіб злучування линви.

5. Зав'язати та пояснити застосування хоча б 5 з перерахованих вузлів:

- пластовий, лікарський, ткацький, рибальський, зашморг, скорот, подвійний
- зашморг, вісімковий, теслярський зашморг, моряцький, рятівнича петля, звичайна
- ключка, мандрівницький вузол, затуляюча ключка, купецький вузол.

7. Правильно продемонструвати спосіб перехресного, скісного і паралельного в'язань.

8. Пояснити спосіб будови таких споруд: вежа, міст, брама, дараба, пристань і стіл. Зробити модель або намалювати детальний план будови одної з цих споруд.

9. Виконати два з поданих нижче збірних завдань:

- а) збудувати піонерську вежу не менше як 5 м висоти;
- б) збудувати сплав або дарабу, яка втримає на воді найтяжчого з будівничої групи;
- в) збудувати сталу або плаваючу пристань для двох або більше човнів;
- г) збудувати міст нормальної величини через воду, мочари або провалину, не менше як 5 м ширини;
- г) збудувати польовий стіл для одного гуртка;
- д) збудувати таборову браму або іншу таборову споруду.

Сигналізація (третя проба)

1. Розказати історію сигналізації та різні способи комунікації в минулому й тепер.

2. Знати умовні знаки та азбуку семафору.

3. Знати умовні знаки та азбуку Морзе.

4. Знати міжнародні сигнали для покликання допомоги та вміти їх правильно застосовувати.

5. Виконати два з таких завдань:

- а) побудувати простий телеграф, ним надати й прийняти депеші (не менше 35 слів), вживаючи азбуку Морзе зі швидкістю 35 букв на хвилину;
- б) збудувати простий геліограф та ним надати й прийняти депеші (не менше 35 слів), вживаючи азбуку Морзе зі швидкістю 35 букв на хвилину на віддалі 500 метрів;
- в) надати й прийняти депеші (не менше 35 слів) азбукою семафору (за допомогою прапорців) зі швидкістю 40 букв на хвилину на віддалі 500 метрів;
- г) пояснити умовні знаки та правильно користуватись радіоапаратом або польовим телефоном;
- г) встановити контакт радіотелеграфом, надати й прийняти депеші (не менше 35 слів), вживаючи азбуку Морзе зі швидкістю 35 букв на хвилину.

Табріництво (перша проба)

1. Мати власний таборовий виряд та пояснити потребу кожної речі.

2. Відбути хоча б два тижні пластового таборування під шатрами.

3. Докладно пояснити:

- а) як підібрати зручне для таборування місце;
- б) що належить до таборового гурткового або курінного виряду, а що до особистого;
- в) способи ставлення шатер на таборі;
- г) забезпечення табору від вогню;
- г) потребу дотримання чистоти на таборі.

4. Виконати щонайменше п'ять з перелічених таборових об'єктів: стояк на менашки, стояк на черевики, стояк на рушники, ліжко, вішак на одяг, полицю в шатрі, лавку, східці, прикрасу біля щогли або шатра.

5. Спільно зі своїм гуртком поставити хоча б двоособове шатро та забезпечити його від негоди.

6. Взяти активну участь в будові щонайменше двох з таких таборових споруд: машта або морська щогла, брама, лятрина, польовий стіл.

7. Підготувати місце на ватру, збудувати таборову ватру одного виду, розпалити вогонь, загасити ватру та упорядкувати використане місце.

Одне перо (перша проба)

1. Пояснити правила перебування серед природи.

2. Пояснити, як слід поводитися у випадку загублення серед природи, продемонструвати, як:

- а) знайти сторони світу за допомогою сонця і зір;
- б) підтримувати зв'язок з можливими шукачами;
- в) вибирати дорогу, коли потрібно перейти на інше місце.

3. Пояснити, як розпізнавати й охоронятися від отруйних рослин, гадюк та небезпечних звірів.

4. Пояснити потребу води для організму людини і способи:

- а) розпізнавати та охоронятися від гіпотермії та сонячного удару;
- б) знаходити воду серед природи та очищувати її.

5. Розпалити вогонь тертям сухих паличок, сонячним промінням за допомогою скла або іншим примітивним способом. У жодному випадку не слід використовувати запальнички чи сучасні засоби запалювання вогню.

Два пера (друга проба)

1. Здобути вмілість «Одне перо».

2. Пояснити способи самозбереження серед природи у випадку непередбаченого довшого перебування далеко від цивілізації.

3. Виконати три з перерахованих завдань:

а) вилізти на дерево з лінвою і без лінви;

б) перейти через вузьку кладку або балку;

в) спуститися до глибокої ями і вилізти з неї;

г) переправитися через річку;

г) вилізти на скелю та злізти з неї за допомогою лінви і без неї.

4. Виконати три з перелічених завдань:

а) зробити посуд і знаряддя для їжі;

б) зробити спис або вудку на рибу;

в) зробити ніж чи сокиру;

г) зробити шнурок з природних матеріалів;

г) зробити лук і стріли.

5. Виконати кожне з поданих завдань:

а) розпізнати по два роди їстівних рослин, овочів та ягід;

б) зробити та наставити по одній пастці для ловлення птахів, звірів і риб;

в) збудувати простий збірник води;

г) описати та пояснити хід подій на підставі слідів;

г) продемонструвати способи маскуваня та підходження серед природи, а зокрема підкрадання без звуку і «застигання» в русі.

6. Збудувати схоронище для кількадечного життя в природі й перебувати в ньому на самоті одну ніч. Віддаль від місця інструктора та інших схоронищ мусить бути 250-500 метрів. Дозволений виряд: пластовий однострій, куртка, ніж, коц та дощовик або пластикова церата.

Три пера (третя проба)

1. Здобути вмілості «Одне перо», «Два пера» та «Перша допомога».

2. Подати дозвіл від батьків на письмі.

3. Після основної підготовки та виконання вищенаведених вимог відбути одинцем триденну прогульку на підставі затвердженого інструктором плану. Прогульку виконати за такими вказівками:

а) дозволений виряд: пластовий однострій, куртка, один коц, дощовик або пластикова церата, ніж, олівець, записник, шнурок, миска, три сірники та їжа на два дні (не більше, ніж 2500 калорій для дівчат та 3000 для хлопців);

б) протягом першої доби дотримуватись цілковитої мовчанки; збудувати шалаш та варити для себе. Записувати всю діяльність і враження до записника;

в) протягом другої доби замаскувати місце, варити для себе та поводитися так, щоб не бути поміченим. Продовжувати вести записи.

4. Подати інструкторові точний звіт зі своїх спостережень разом із записником.

ВМІЛОСТІ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ І РЯТІВНИЦТВА

Перша допомога (перша проба)

Виконати вимоги А або Б.

А. Здобути відзначку першої допомоги від Червоного Хреста або іншої урядом контрольованої інституції, яка спеціалізується у такому навчанні.

Б. Відповісти поданим нижче вимогам.

1. Пояснити закони про надання першої допомоги потребуючим.
2. Пояснити, як запобігти дальшому пошкодженню людини в нещасному випадку, коли ступінь покалічення не з'ясовано.
3. Пояснити, як розпізнати чотири види ран. Пояснити небезпеку інфекції.
Показати і пояснити чотири способи зупинки кровотечі.
4. Зробити список речей, потрібних у польовій аптечці; показати та пояснити їх вживання. Продемонструвати, як стерилізувати матеріал на бинти та правильно його використовувати.
5. Показати й пояснити рятування людини, пораненої внаслідок дії електричного струму, та як чинити, якщо людина перебуває в контакт з електричним дротом.
6. Пояснити і показати ознаки вивихів і переломів рук чи ніг, показати, що робити в таких випадках.
7. Зробити носі та продемонструвати, як переносити людину із складним переломом або важким пораненням.
8. Пояснити два види штучного дихання та практично продемонструвати їх.
9. Пояснити види отруєння, способи попередження та допомогу у випадках отруєння.
10. Пояснити ознаки та показати, що робити в таких випадках: зомління, шок, опік, сонячний удар, запаморочення та серцевий напад.
11. Розрізнити найважливіші інфекційні хвороби, пояснити їхні ознаки та спосіб запобігання захворюванню.
12. Користуватися аптечкою та успішно виконувати обов'язки гурткового, курінного або таборового санітара впродовж двох діб під час мандрівки або на таборі.
13. Знати, що робити у випадку укушення отруйної гадюки, бджіл і скаженого звіра.

Перша допомога (друга проба)

Мати довідку про закінчені курси з першої допомоги.

Водне рятівництво (третя проба)

1. Здобути вмілість з плавання.
2. Втриматися на воді 15 хвилин.
3. Продемонструвати, як правильно кидати рятувальне колесо та користуватися рятувальним жилетом.
Показати, як зробити тимчасовий рятувальний жилет із сорочки або штанів.
4. Показати, як користуватися човном при рятівництві.
5. Спочити у воду так, щоб голова була весь час над водою.
6. Швидко роздягнутися на березі (20 секунд), поплисти до потопуючого, подати йому весло, сорочку або палку та притягнути його 30 метрів до берега.
7. Знати, як поводитися з потопуючим у воді; показати, як звільнитися у воді від трьох захоплень потопуючого, як тягнути трьома способами непритомного у воді хоча б 30 метрів та як витягнути його на берег.
8. Поплисти до притомного потопуючого 30 метрів, правильно вхопити його та притягнути до берега.
Продемонструвати передній та задній підходи до потопуючого, над і під водою.
9. Продемонструвати, як робити штучне дихання, як приводити до притомності та викликати кровообіг.

ПРИРОДНИЧІ ВМІЛОСТІ

Погодознавство (перша проба)

1. Розпізнати та назвати 10 формацій хмар, пояснити, яку погоду можна за ними передбачити.
2. Описати дію ртутного та anerоїдного барометра.
3. Пояснити інформацію та зміни на синоптичній карті впродовж 4 днів.
4. Пояснити, що таке абсолютна та відносна вологості та який їх вплив на погоду.
Описати 4 види туману.
5. Пояснити, що таке постійні та локальні вітри та як вони утворюються.
6. Пояснити такі атмосферні явища: теплі та холодні фронти, дощ, грозовиця, циклон, тайфун, туман, веселка, роса, торнадо, міраж, полярне світло, град.
7. Знати систему та шкалу Бюфорта для означення вітрів. Знати морські сигнали прапорами, світлами для визначення сили вітру.
8. Вміти застосовувати головні принципи передбачення погоди.
9. Відвідати метеорологічну станцію.
10. Знати про працю та публікації служби погоди в Україні. Знати, на якій радіохвилі служба погоди дає передбачення погоди.
11. Передбачити погоду протягом двох днів на таборі або на прогульці.

Приятьель/-ка тварин (перша проба)

1. Знати в загальному анатомію домашніх і свійських тварин.
2. Описати, які є види ран, переломів, вивихів, виснаження, вдавнення та кульгання. Знати способи надання першої допомоги у легких випадках.
3. Знати закони охорони своєї тварини.
4. Піклуватися хоча б півроку однією домашньою твариною.
5. Довести знання (в загальному) діти, звичок і потреб своєї тварини.

Рибальство (друга проба)

1. Мати дозвіл на риболовлення у своїй околиці.
2. Показати, як вживати головні прилади для рибальства.
3. Показати, як прив'язати гачок до нитки трьома різними вузлами.
4. Розпізнати різні роди рибальських сітей та розповісти, як ловити рибу з їх допомогою.
5. Розпізнати та назвати 10 родів риб, знати їхні ознаки та розповісти про спосіб життя.
6. Зловити хоча б три риби, почистити їх та зварити двома різними способами.
7. Знати, коли є дозволений рибальський сезон на 5 видів різних риб. Пояснити, чому деякі риби охороняються законом в різні пори року.
8. Виконати хоча б одне з наступних завдань:
 - а) сплести рибальську сітку;
 - б) збудувати власну штучну «мушку» при гачку для ловлення риби;
 - в) відвідати рибальський порт або корабель.

Огородництво (друга проба)

1. Вміти копати землю та розумітися на родах землі і гноях:
 - а) розповісти, що таке добриво і для чого воно застосовується;
 - б) пояснити, для яких рослин сприятливий той чи інший ґрунт;
 - в) на таборах або мандрівках показати п'ять видів ґрунту.
2. Посадити і виростити з насіння чи розсади шість видів ярини або квітів:
 - а) розповісти, які квіти розмножуються з насіння, а які — з коріння;
 - б) перерахувати шість видів багаторічних квітів;
 - в) пояснити, що таке ярина, коли її висівають.
3. Назвати 12 основних рослин у звичайному городі:
 - а) детально розповісти, як правильно доглядати за рослинами, яким чином позбутися шкідників на рослинах;
 - б) зробити гербарій з 10 культурних рослин;
 - в) розповісти, які рослини можна вживати в сирому вигляді.
4. Вміти приготувати розсаду, знати час сіяння і садження, правильне підливання:
 - а) розповісти, коли, в якій порі треба сіяти пшеницю, овес, гречку;
 - б) знати, як правильно доглядати за деревами;
 - в) знати, коли можна пересаджувати рослини.
5. Вміти зберігати городину взимку:
 - а) розповісти, яким чином найкраще зберігати овочі й фрукти взимку;
 - б) вміти підготувати ґрунт для посіву городини;
 - в) знати, при якій температурі зберігати овочі і фрукти взимку.
6. Підготувати й провести для гуртка гутірку на тему огородництва.

Природознавство (перша проба)

1. Знати, які природні зони є в Україні; виготовити карту з їх зображенням. Пояснити, під впливом чого формуються природні зони.
2. Знати, які дерева, кущі та трави зустрічаються в Україні. Розпізнати в природі або на малюнку 5 дерев, 5 кущів та 10 трав'янистих рослин.
3. Знати, які тварини та птахи зустрічаються в Україні. Розпізнати в природі або на малюнку 5 тварин та 5 птахів. Розказати в гуртку чи новацькому рою про спосіб життя, звички однієї тварини.
4. Піклуватися пташками взимку (виготовити годівницю).
5. Прочитати оповідання про життя тварин чи птахів і розказати його у своєму гуртку.

Природознавство (друга проба)

1. Знати, які отруйні рослини зустрічаються в околиці, та вміти їх розпізнати.
2. Впорядкувати тематичний збірник засушених рослин (трави, дерева, кущі) або інший збірник, що стосується рослинного світу. Розпізнати в природі 20 дерев, 5 кущів, 20 трав'янистих рослин.
3. Розпізнати щонайменше 10 диких тварин та птахів, розказати про їх спосіб життя.
4. Знати, як робиться відбиток сліду; впорядкувати збірку відбитків (принаймні 5).
5. Вміти розпізнати сліди 10 тварин, 5 птахів.
5. Знати правила поведінки в лісі.
6. Знати, які тварини та рослини охоронені законами України, способи охорони. Виготовити карту, де позначити місця розташування заповідників.
7. Знати про головні екологічні проблеми в Україні. Організувати чи взяти участь в дискусії на екологічну тему у своєму гуртку.

Природознавство (третя проба)

Зібрати, підготувати та оформити матеріали для інструктажу з природознавства у гуртку молодшого юнацтва чи новацькому рою, провести цей інструктаж.

СПОРТИВНІ ВМІЛОСТІ

Альпіністка (третя проба)

1. Здобути вмiлостi «Перша допомога» для свого вiку, «Скелелазiння».
2. Знати iсторiю розвитку альпiнiзму у свiтi, головнi гiрськi масиви та вершини, iсторiю їх пiдкорення.
3. Назвати не менше семи вiдомих свiтових альпiнiстiв, розповiсти коротку їх бiографiю та альпiнiстичнi досягнення.
4. Бути обiзнаним з останнiми новинами свiтового альпiнiзму (експедицiї, першопроходження, змагання тощо) та пiдтримувати контакти з Федерацiєю альпiнiзму i скелелазiння України (ФАСУ).
5. Знати та вмити вживати такi елементи альпiнiстичного спорядження:
 - линва, льодоруб, рачки (кiшки), система, карабiни рiзного типу, вiсiмка
 - спускова, гаки скельнi, закладки, френди скельнi, костi, гаки льодовi та
 - льодобури, вiдтяжки та iншi елементи страхувального та спускового спорядження.Утримувати все це спорядження в охайному станi та вмити правильно транспортувати.
6. Мати власний мiнiмальний альпiнiстичний виряд:
 - а) добрий наплiчник з мiцноi морозостiйкоi тканини та фурнiтури;
 - б) пiнополiуретановий килимок (каремат);
 - в) теплий i легкий спальник, що витримає низькi температури;
 - г) добрi твердi шкiрянi чи пластиковi альпiнiстичнi черевики з доброю пiдошвою;
 - г) сонцезахиснi окуляри з добрим прямим та бiчним захистом вiд ультрафiолетового промiння;
 - д) теплу куртку (найкраще з дихаючою мембраною);
 - е) снiгозахиснi утепленi штани, добрi рукавицi;
 - є) добру та безпечну верхню i нижню систему;
 - ж) 2-3 мiдних муфтованих карабiни, вiсiмку спускову;
 - з) вуса самостраховi;
 - и) безпечну та зручну гелму.
7. Знати та вмило продемонструвати наступнi елементи альпiнiстичноi технiки:
 - а) проходження маршруту по перильному шнурку з допомогою жумару та прусика;
 - б) принцип правильноi роботи самострахувальних вусiв та проходження маршруту на «вiльному карабiнi»;
 - в) органiзацiя локальної бази для дюльферного спуску;
 - г) правильне ходження в рачках (кiшках) та з льодорубом по косому (траверсному) схилi та пiдйом вгору;
 - г) прокладення маршруту з використанням скельних гакiв, закладок, френдiв, льодобурiв та вiдтяжок;
 - д) правильне страхування особи, що працює на маршрутi спереду.
8. Знати та продемонструвати роботу у зв'язцi. Розумiти вiдповiдальнiсть за безпеку та життя колег.
9. Добре знати клiматичнi умови гiр, у якi заплановано подорож. Бути ознайомленим iз можливими небезпеками, знати, як їх уникати, як поводитись у разi їх виникнення (лавина, зрив з карнизу, зрив з обледенiлого схилу чи скелi, раптовий туман чи хмари, снiгова буря тощо).
10. Знати, як правильно вибрати мiсце для ночiвлi та кiлькаденного табору (бiвуаку) на снiгу, льодi, моренi тощо та як забезпечити його вiд небезпек. Знати, як поводитись у разi непередбаченоi ночiвлi (надзвичайно холодноi ночiвлi), продемонструвати технiку правильного будiвництва iглу чи снiговоi ями.
11. Вмити користуватись рiзними родами мап та шкiцiв, розпiзнавати вершини, визначати схили та небезпеки на них, правильно вибрати маршрут. Вмити правильно читати опис маршруту.
12. Знати шкалу оцiнювання гiрських вершин, враховуючи складнiсть маршрутiв виходу на них. Знати загальнодержавнi вимоги до здобуття альпiнiстичних ступенiв, визначених Федерацiєю альпiнiзму та скелелазiння України.
13. Знати принцип ведення рятувальних робiт у всiх можливих теренах та умовах (лавини, снiговi завали, зсуви). Взяти участь у навчальних рятувальних роботах.
14. Правильно транспортувати потерпiлу особу до безпечного мiсця.
15. Знати, кому, де, коли i в якiй спосiб зголошувати сходження та де шукати допомоги у разi потреби.
16. Разом з гуртком, друзями чи клубом та iнструктором пiдготувати та провести сходження хоча б на двi вершини I-Б категорiї складностi та вiдповiсти вимогам загальнодержавного рiвня «Альпiнiст України».

Скелелазiння (третя проба)

1. Здобути вмiлостi «Перша допомога» для свого вiку, «Альпiнiстика I».
2. Взяти участь у виправi у «серйознi» гори, в часi якої пройти вишкiл пiдготовки та вiдповiсти вимогам III альпiнiстичного розряду на державному рiвнi.
3. Знати про льодовики, їх види та особливiсть роботи на них. Знати небезпеки, якi очiкують на льодовиках (трiщини, льодопади, льодовi обвали), та способи їх уникнення.
4. Знати про високогiрнi перевали та способи сходження i спуску з них.
5. Знати специфiку сходжень на високi вершини, вплив висоти на людськiй органiзм, способи правильногo харчування та ефективного поновлення енергiї.
6. Органiзувати зустрiч куреня чи станицi з одним iз вiдомих українських альпiнiстiв.
7. Пiд час подорожi зробити мистецькi фотографiї i пiсля повернення написати допис до пластової чи державної преси або органiзувати фотовиставку чи перегляд слайдiв.

Скелелазіння (друга проба)

1. Здобути вмільість «Перша допомога» для свого віку.
2. Знати, які групи м'язів найбільше навантажені у скелелазінні та щоденно їх тренувати.
3. Знати та вміти розпізнати головні елементи скелелазильного спорядження (система верхня та нижня, карабіни різного типу, вісімка спускова, гаки скельні, закладки, френди скельні) та інші елементи страхувального та спускового спорядження.
4. Мати власний мінімальний скелелазильний виряд:
 - а) добру та безпечну систему (принаймні нижню);
 - б) 2-3 міцних та безпечних шгіфтованих карабіни;
 - в) безпечну та зручну гелму;
 - г) спускову вісімку;
 - г) комфортне скелелазильне взуття.
5. Знати та вміти розрізнити головні типи ливв, які використовуються у скелелазінні (статична, динамічна). Знати про доцільність та правильність їх вживання, догляд за ними, способи транспортування та зберігання.
6. Знати такі типи скелелазильних вузлів:
 - а) вузли-петлі (вісімка, вісімка подвійна, піонерський подвійний, вісімка зворотна, метелик);
 - б) вузли для з'єднання двох ливв (ткацький, ткацький подвійний, рибальський, рибальський подвійний, ключка зустрічна, вісімка зустрічна);
 - в) вузли для спуску та підйому, вузли страхувальні (прусик, прусик подвійний та потрійний, самосхплюючий).
7. Знати та вміло продемонструвати такі елементи скелелазильної техніки:
 - а) відмінне лазіння по скельній стіні чи стенді (25-30 м) з логічним вибором маршруту з верхньою та нижньою страхівкою складності 1А-3Б;
 - б) проходження траверсного відтинку траси 8-10 метрів;
 - в) спуск дюльфером за допомогою вісімки спускової, прусика та інших елементів спускового спорядження 25-30 метрів;
 - г) правильне та безпечне страхування особи на маршруті через верхню та нижню страхівку.
8. Знати різні види скель, зокрема скелі в місцевості проживання, небезпеки на скелях та шляхи їх уникнення.
9. Володіти інформацією про штучні скеледроми (стенди) та знати особливості користування ними.
10. Володіти інформацією про Федерацію альпінізму та скелелазіння України (ФАСУ), про клуби, що діють в місцевості проживання, історію, керівництво та діяльність на даний час.
11. Орієнтуватися у шкалі оцінювання скелелазильних маршрутів, затверджених Федерацією альпінізму та скелелазіння України.
12. Орієнтуватися в головних новинах із скелелазіння у світі та розповісти хоча б про трьох відомих скелелазів.
13. Взяти участь у скелелазильному вишколі чи іншій пластовій акції із скелелазіння або успішно виступити на скелелазильних змаганнях, організованих ФАСУ чи іншими клубами.

Водне лещатарство (третя проба)

1. Попередньо успішно виконати вправи з плавання:
 - а) проплисти 75 м яким-небудь стилем;
 - б) проплисти 25 м на спині легким відпочинковим стилем;
 - в) втриматися на глибокій воді протягом 10 хвилин;
 - г) на глибокій воді скинути з себе сорочку, штани й черевики;
 - г) вміти правильно вдягати та використовувати рятувальний жилет.
2. Знати правила безпеки, до яких водій човна мусить пристосовуватися при тягненні лещетарів: як і де можна тягнути, як обходитися з лещетарями у воді, роль спостерігача. Знати правила безпеки лещетаря: як, де і коли можна їхати, використання жилета, як бути видимим із човна для інших човнів і т.п. Знати сигнали лещетаря: «Їдь», «Скоріше», «Повільніше». «Швидкість добра», «Затримай човен», «Їдь назад до пристані», «Поверни».
3. Продемонструвати вміння пустити шнур при березі й втримати рівновагу, аж поки не зануриться у воду.
4. Продемонструвати вміння переїхати обидва кільватери «вейкс» та повернутися до середини кільватерів 2 рази без падіння; перескочити через кільватер на двох лещетах.
5. Продемонструвати вміння піднести обидва лещета (по одному) на 2 секунди під час їзди.
6. На глибокій воді заложити лещета, зловити ручки шнура та вийти з води знову на двох лещетах, без допомоги.
7. Вміти їхати по воді одну хвилину на одному лещеті.

Їзда верхи (друга проба)

1. Вміти їздити на коні трьома основними швидкостями: ходою, вскач і галопом.
2. Вміти перескакувати на коні звичайні теренові перешкоди.
3. Вміти сідлати коня і правильно закладати вуздечку.
4. Вміти годувати, поїти та чистити коня.
5. Знати потреби коня і хвороби, на які коні хворіють.
6. Знати засади безпеки при їзді верхи.
7. Організувати і взяти участь, самостійно або з гуртком, в одноденній прогульці кінями.

Їзда на велосипеді (перша проба)

1. Вміти утримувати велосипед у доброму стані. Знати частини велосипеда і вміти їх утримувати в доброму стані. Продемонструвати:
 - а) як зремонтувати пошкоджену камеру велосипеда;
 - б) як змащувати велосипед.
2. Продемонструвати добру їзду на велосипеді: як сідати і зсідати з обох боків; минати перешкоди; як їхати, тримаючи кермо однією рукою.
3. Продемонструвати вміння прикріпити до велосипеда спакований наплечник і втримати рівновагу на обтяженому велосипеді.
4. Знати і застосовувати в практиці основи гігієни й безпеки їзди на велосипеді.
5. Знати правила дорожнього руху й дорожні знаки.
6. Користуючись картою, опрацювати план одноденної мандрівки велосипедом. Відбути за цим планом одноденну мандрівку велосипедом. Примітка: велосипед слід показати при перевірці.

Легка атлетика (перша проба)

1. Розповісти про легкоатлетичні змагання останніх Олімпійських ігор: назвати переможців, зокрема відзначити участь та досягнення українців, які виступали в збірних України чи інших країн.
2. Пояснити правила та підготовку таких змагань: стусан кулею, стрибки в довжину, стрибки в висоту, біг на короткі і довгі дистанції, естафета, метання диска.
3. Опрацювати план легкоатлетичних змагань для свого гуртка, куреня, станиці або табору.
4. Взяти активну участь в організації та проведенні одних легкоатлетичних змагань.
5. Бути активним членом легкоатлетичної команди своєї школи або пластової частини та мати певні досягнення в одній з ділянок.

Лещетарство (друга проба)

- I. Здобути вмільсть «Перша допомога» для свого віку.
- II. Бажано мати власне лещетарське спорядження: лещета, гірські лещетарські черевики, палички.
- III. Знати й уміти застосовувати на практиці подане нижче.
 1. Правильно підібрати лещета.
 2. Встановити і відрегулювати кріплення.
 3. Підібрати палички і правильно використовувати їх.
 4. Підібрати черевики і знати основні вимоги до їх правильного підбору.
 5. Знати характеристику і вимоги до одягу лещетаря: а) курточка (комбінезон); б) штани; в) рукавиці; г) шапочка; г) окуляри; д) шкарпетки.
 6. Знати про правильний підбір окулярів і їх призначення.
 7. Правильно носити лещетарське спорядження.
 8. Знати правила безпеки і поведінки на лещетарських трасах.
 9. Знати правила безпеки при користуванні різними типами витягів.
 10. Знати основні види небезпеки в горах при їзді на лещетах (лавини, обмороження, сонячні опіки, зневоднення організму, пошкодження очей).
 11. Вести догляд за спорядженням.
- IV. На схилі середньої стрімкості виконати такі технічні елементи:
 1. Пересування по рівнині та легко похилому терені.
 2. Піднімання вгору: а) драбинкою; б) ялинкою; в) пів'ялинкою.
 3. Розворот на 1800 на місці в обидві сторони.
 4. Правильне падіння у критичній ситуації.
 5. Правильне вставання після падіння.
 6. Спуск в основній стійці:
 - а) прямиий спуск з подальшим переходом до ковзаючого плуга та гальмуючого плуга з зупинкою у визначеному місці;
 - б) косий спуск з подальшим поворотом переступанням і зупинкою поперек схилу.
 7. Поворот плугом.
 8. Сковзання бокове.
 9. Сковзання бракажем.
 10. Поворот сковзанням з півплуга в обидві сторони.
 11. Поворот з опори на рівнобіжних (паралельних) лещетах.
 12. Найпростіший поворот на рівнобіжних (паралельних) лещетах.

Лещетарство (третя проба)

I. Здобути вмiсть «Картографiя» для свого вiку.

II. Бажано мати власне лещетарське спорядження: лещета, черевики лещетарськi, палички.

III. Знати i вмiти застосовувати на практицi подане нижче.

1. Вмiти пiдбрати лещета i все iнше необхiдне спорядження для:

- а) прогульки по бiговiй трасi;
- б) прогульки по непередбаченiй (дикiй, пересiченiй) трасi.

2. Вибрати одяг вiдповiдно до завдань терену i погоди: курточка (комбiнезон), штани, рукавицi, шапочка, окуляри, шкарпетки.

3. Пiдбрати мазi залежно вiд погодних умов, вмiти наносити iх на лещета.

4. Знати правила безпеки на лещетарськiх мандрiвках та поведiнки на бiгових трасах.

5. Правильно носити, доглядати та зберiгати лещетарське спорядження.

6. Знати основнi види небезпеки в лещетарствi нордiйського стилю (лавини, обмороження, сонячнi опiки, зневоднення органiзму, пошкодження очей).

IV. На бiговiй трасi середньої складностi виконати такi технiчнi елементи:

1. Пiднiмання вгору:

- а) прямо;
- б) драбинкою;
- в) ялинкою;
- г) пiв'ялинкою.

2. Розворот на 180° на мiсцi в обидвi сторони.

3. Правильне падiння у критичнiй ситуацiї.

4. Правильне вставання пiсля падiння.

5. Спуск в основнiй стiйцi:

- а) прямий спуск з подальшим переходом до ковзаючого плуга та гальмуючого плуга;
- б) спуск з подальшим поворотом переступанням i зупинкою.

6. Змiнний лещетарськiй хiд.

7. Перемiнний двокроковий хiд.

8. Одночасний безкроковий хiд.

9. Ковзанярськiй хiд.

V. При достатньому рiвнi пiдготовки i володiння лещетарською технiкою нордiйського стилю провести мандрiвку на лещетах протяжностю 10-15 км по пiдготовленiй бiговiй трасi або 7-10 км по непередбаченiй трасi. третя проба

1. Здобути пластовi вмiлостi «Лещетарство альпiйського стилю», «Лещетарство нордiйського стилю», «Перша допомога» для свого вiку, «Картографiя» для свого вiку.

2. Знати особливостi лещетарського спорядження для мандрiвництва та що вiдрiзняє його вiд звичайного з'їздового (альпiйського) стилю.

3. Пояснити принцип роботи спеціальних крiплень, лещет, конусiв та лещетарсько-мандрiвних черевикiв. Вмiти правильно використовувати та зберiгати спорядження для лещетарського мандрiвництва.

4. Знати про спорядження на зимову лещетарську мандрiвку, його особливостi та найбiльш ефективнi та безпечнi способи одягання на цей вид мандрiвок.

5. Знати терени, в яких можна проводити лещетарське мандрiвництво, особливостi погодних умов та небезпеки в них. Знати мiсця стацiонарних ночiвель; де, коли i кому правильно зголошувати лещетарську мандрiвку та куди звертатись за допомогою.

6. Знати специфіку потреб харчування у зимових мандрiвках, особливостi вiдповiдних харчiв, та скласти меню, де врахувати калорiйну потребу органiзму при понижених температурах.

7. Знати, як уникнути небезпеки та дiяти при її виникненнi:

а) лавина (суха, мокра, снiгова дошка);

б) зрив з карнизу;

в) надрiзання схилу,

г) зрив з обледенiлого схилу,

г) снiгова буря;

д) туман.

8. Знати, як правильно вибирати мiсце для ночiвлi та кількаденного зимового табору, як забезпечити його вiд небезпеки.

9. Знати, як дiяти у разi непередбаченої ночiвлi серед природи (надзвичайно холодна ночiвля), способи зимового самозбереження (технiка правильного будiвництва снiгової ями чи iглу).

10. Продемонструвати технiчнi елементи лещетарської мандрiвнiй технiки:

а) хiд пiд гору;

б) з'їзд за допомогою камусiв.

11. Знати способи страхування пiд час пiдйомiв та з'їздiв з небезпечних схилiв (дуже стрiмкi, обледенiлi, мокрий снiг, дуже глибокий снiг):

а) робота у двiйках (зв'язках);

б) використання линви та iншого додаткового спорядження (льодоруб, гаки льодовi, льодобури).

12. Разом з гуртком, куренем чи друзями детально запланувати та взяти участь у лещетарській мандрівці з ночівлею (30-40 км). Зробити добрі фотознімки, написати допис до пластової чи іншої преси або відзняти кіно- чи відеофільм.

Плавання (друга проба)

1. Розказати правила безпеки при плаванні.
2. Скочити у воду ногами та головою донизу (якщо можливо та безпечно) з дошки і з берега.
3. Під водою проплисти 10 метрів і витримати 12 секунд.
4. Втриматися на воді у вертикальній позиції за допомогою ніг (руки над водою) одну хвилину, тоді лежачи нерухомо на воді одну хвилину.
5. Проплисти 25 метрів з предметом, не змочивши його; витягнути з дна кинутий туди предмет (2 рази з трьох спроб).
6. Проплисти в одязі 25 м і тоді роздягнутися у воді (штани, сорочка, шкарпетки, тенісівки).
7. Описати головні рухи в п'яти стилях плавання.
8. Проплисти: 75 м боком; 75 м на спині; 75 м кролем; 75 м «жабкою» або «метеликом».
9. Проплисти довільним стилем у стоячій воді: 300 м для дівчат, 400 м для хлопців.
10. Продемонструвати використання сорочки, весла або іншого предмету для рятування потопуючого. Поплисти 10 м, правильно тягнучи до берега потопуючого.

Спортивні ігри (перша проба)

1. Знати загально про види спорту, спортивні зустрічі, олімпіади та спортивне мистецтво.
2. Знати про спортивні організації в Україні та міжнародні спортивні організації.
3. Знати хоч 5 українців — переможців в міжнародних спортивних олімпіадах.
4. Знати засади гігієни спорту.
5. Знати правила 5 ігор та бути суддею в них.

Стрільба з лука (друга проба)

1. Знати та розказати про:
 - а) історію лучництва;
 - б) правила безпеки при стрільбі з лука;
 - в) державні закони лучництва.
2. Виконати такі завдання:
 - а) назвати поодинокі частини лука й стріли;
 - б) назвати інші допоміжні речі, які використовуються при стрільбі (наприклад, ціль) та показати, як їх застосовувати;
 - в) зробити самому найпростіший лук та стріли для вжитку й продемонструвати їх;
 - г) пояснити й продемонструвати 7 основних точок в стрільбі з лука.
3. Виконати одне з таких завдань:
 - а) взяти участь в змаганнях зі стрільби з лука як член лучницької команди;
 - б) стрілити до цілі з віддалі 20 м 10 разів, здобуваючи 80 точок.

Стрільба з рушниці (третя проба)

1. Розказати про початкову історію та сучасні види рушниць.
2. Розібрати, вичистити та скласти рушницю.
3. Використовуючи 22-каліброву рушницю, здобути 60 точок зі 100 можливих, стріляючи 10 разів з віддалі 15 м до мішені А-17 (лежача позиція).
4. Пояснити точно правила безпеки:
 - а) як поводитися з незарядженою рушницею;
 - б) при чищенні рушниці;
 - в) при зарядженні рушниці;
 - г) як перевозити рушницю в авті;
 - г) як переносити в місті та в лісі;
 - д) як перелізти через пліт з зарядженою рушницею.
5. Пояснити державні та місцеві закони стосовно власності, носіння, зберігання, вживання рушниць.
6. Назвати кожен частину рушниці, вживаючи українську термінологію, пояснити їх функції.

ВМІЛОСТІ ДОМАШНЬОЇ ЗАРАДНОСТІ

Домашня зарадність (перша проба)

1. Виконати вдома або в пластовій домівці десять з поданих нижче робіт:
 - а) повісити картину або полицю;
 - б) помити вікно і підвіконник;
 - в) склеїти розбитий посуд, справити дерев'яний предмет;
 - г) забезпечити на зиму вікно або двері;
 - г) замінити електричну лампочку;
 - д) нагострити ніж;
 - е) полатати подертий одяг;
 - є) вичистити килим;
 - ж) помити посуд;
 - з) відремонтувати книгу;
 - и) почистити взуття;
 - і) приготувати сніданок;
 - ї) прибрати в своїй кімнаті;
 - к) почистити одяг.
2. Знати ціни на основні харчові продукти (хліб, масло, сметану, сир, крупи, ковбасу, деякі овочі і фрукти).
3. Знати, які знаряддя повинні бути в кожній хаті для дрібних поправок, до кого звернутися за різними напрямками, вміти оберігати різні знаряддя від знищення.
4. Знати і дотримуватися правил безпеки користування інструментами.

Домашня парадність (друга проба)

1. Здобути вмільість «Домашня зарадність І».
2. Виконати вдома або в пластовій домівці десять з поданих нижче робіт:
 - а) попрати і попрасувати: сорочку, білизну, штани чи спідницю;
 - б) полакувати одну з таких речей: вікна, двері, крісло, полицю, підлогу;
 - в) прикріпити штори на вікно й двері;
 - г) змастити замок; вміти зарадити, коли скриплять двері;
 - г) змастити машинку до шиття, вкласти в неї голку;
 - д) вставити шибу до вікна;
 - е) розпізнати пропалений запобіжник та замінити його;
 - є) зробити покупки на вечірку;
 - ж) помити плиту і почистити духовку;
 - з) намазати пастою і вичистити підлогу;
 - и) розморозити і помити холодильник;
 - і) відремонтувати взуття;
 - ї) відремонтувати меблі.
3. Вести самому домашнє господарство цілий день.
4. Вміти користуватися основними інструментами. Знати, як за допомогою одних відремонтувати інші.
5. Знати і дотримуватися правил безпеки користування інструментами. третя проба

1. Здобути вмільість «Домашня зарадність II».

2. Виконати вдома або в пластовій домівці десять з поданих нижче робіт:

- а) поклеїти шпалери;
- б) побілити стелю;
- в) поставити двері на завіси;
- г) вставити замок;
- г) поставити вимикач і розетку;
- д) відремонтувати чи поставити паркан;
- е) заскрити балкон чи веранду;
- є) зробити консервацію;
- ж) прийняти гостей;
- з) наладити звук і зображення телевізора;
- и) замінити гумову прокладку в крані;
- і) прочистити забитий злив;
- ї) направити одну з домашніх допоміжних машин;
- к) оплатити комунальні послуги.

3. Вміти вибирати і купувати основні інструменти.

4. Знати і дотримуватися правил безпеки користування інструментами.

5. Вміти користуватися побутовими вимірювальними пристроями. Знати будову деяких з них.

Піклування дітьми (третя проба)

1. Прочитати хоча б одну книжку про піклування дітьми. Підтвердити це.

2. Знати, як дбати про здоров'я дитини (в загальному).
3. Вміти одягнути й зачесати дитину, роздягнути її, викупати і покласти спати.
4. Знати розподіл дня в житті дитини.
5. Знати, як одягнути дитину на прогулянку (залежно від пори року, дня і погоди) і повести її гуляти.
6. Знати дитячі ігри для розваги і науки, вміти підібрати відповідно до віку забавки. Знати, які іграшки небезпечні для дитини і чому.
7. Вміти розповісти 5 казок для дітей.
8. Вміти заспівати 5 дитячих пісень.
9. Знати дитячу літературу і журнали для дітей.
10. Вміти зварити й подати дитині кілька страв.
11. Пояснити, чому малих дітей не можна залишати без опіки.
12. Мати письмове підтвердження про опіку над дитиною протягом 24 годин.
13. Знати особливості психічного розвитку дитини періоду першого дитинства (4-7 років) (за концепцією проф. Ващенко) та дошкільного періоду дитини 6-7 років.
14. Знати релігійні свята й традиції, вміти розказати дитині про них, використовуючи релігійні пісні та обрядові дійства. Розуміти важливість християнського виховання дитини.

Плетіння (перша проба)

1. Вміти:
 - а) набрати на дроти петлі;
 - б) в'язати лицьові петлі;
 - в) в'язати виворотні петлі.
2. Вміти в'язати візерунки з поєднанням цих петель (шахматна, рисова в'язка і т.п.).
3. Вивчити:
 - а) накиди (відкриті, закриті);
 - б) в'язання різноманітних кіс;
 - в) в'язання декількох петель разом з нахилом вліво (вправо) та вив'язування з однієї петлі декількох.
4. Вміти виконати візерунки із зразка або опису в книжці чи журналі.
5. Відпрацювати техніку в'язання на гачку.
6. Вміти набирати ланцюжок з «повітряних» петель.
7. Вміти в'язати стовпчики:
 - а) без накиду;
 - б) одним чи двома накидами.
8. Знати глуху петлю та з'єднання ланцюжка в кільце.

Плетіння (друга проба)

1. Вміти розрахувати густину плетіння і знати, як її можна відрегулювати.
2. Зв'язати шалик, шапку, навушники, спідницю.
3. Навчитись в'язати на п'яти дротах.
4. Вив'язати рукавички, шкарпетки.
5. Розрізнити 5 видів ниток. Знати їх особливості.
6. Вміти вдало підібрати нитки (за кольором і якістю) до обраного фасону. На гачку
7. Вміти зв'язати візерунок за зразком чи описом.
8. Вив'язати комірць або серветку.
9. Вміти накрохмалити виріб, зв'язаний простими нитками.

Плетіння (третя проба)

На дротах

1. Зв'язати светер чи кофтину з такими особливостями:
 - рукави:
 - а) із заниженою проймою;
 - б) із звичайною проймою;
 - в) реглан;
 - г) «летюча миша».
 - виріз горловини:
 - а) має вид «V»;
 - б) «гольф»;
 - в) круглий.
2. Знати трикотажні шви.
3. Вміти в'язати жаккардові візерунки.
4. Вміти оздоблювати речі:
 - а) вишивати по петлях;
 - б) вишивати гладдю на трикотажному полотні;
 - в) робити аплікацію на трикотажному полотні.
5. Вміти «підняти» петлю, що розпустилася.

6. Вміти «відремонтувати» трикотажний виріб.
На гачку
7. Вив'язати хустинку, блузку, сумку чи скатертину. Вдало підібрати фасон і нитку.
8. Вміти виконати виріб з «мотивів».

Шиття (перша проба)

1. Вміти шити руками. а) виконати такі ручні стібки:
 - зметувальні стібки;
 - потайний шов;
 - хрестоподібні стібки для відкритих зрізів при підгині;
 - обмотувальні стібки;
 - копіювальні стібки.
- б) вміти зшити два клаптики полотна.
2. Вміти обметати петлю для гудзика, пришити гудзик, кнопки, гачок, зробити петельку з ниток для гачка.
3. Знати, як застосовується приладдя для ремонту речей. Вміти штопати двома видами штопки, ставити латку.
4. Вміти шити на швейній машині. Підготувати машину до шиття, правильно підібрати номер голки та ниток.
5. Вміти зняти мірку і зробити викрійку на фартух, нічну сорочку.
6. Пошити фартух та нічну сорочку.

Шиття (друга проба)

1. Здобути вмілість «Шиття І».
2. Вміти розрізняти 10 видів тканин. Знати їх властивості.
3. Пояснити особливості розкладання деталей викрійки на тканинах:
 - а) з картатим чи смугастим малюнком;
 - б) із спрямованим малюнком;
 - в) на ворсових тканинах.
4. Вміти шивати комір, пояс, замок «блискавка», кишені з мішковиною та накладні кишені з клапанамі і без них.
5. Вміти змастити машинку, відрегулювати довжину стібка та силу натягнення нитки.
6. Вміти користуватися оверлоком.
7. Пошити:
 - а) три з наступних частин одягу: сорочку, блузу, спідницю дво-, три-, шестишовну, шорти, штани, штани-спідницю. З них одну річ — за власною викрійкою, дві інші — за готовими викрійками, взятими з журналів;
 - б) або однострій за власними викрійками.
8. Пояснити вплив малюнку і кольору тканини на зорове сприйняття зовнішності.

Шиття (третя проба)

1. Здобути вмілість «Шиття ІІ».
2. Вміти зробити:
 - а) обтачні петлі;
 - б) кишені прорізні з планкою;
 - в) кишені прорізні в рамку;
 - г) кишені прорізні в рамку з клапанамі.
3. Виготовити вироби для немовлят: шапочка, сорочка.
4. Знати, завдяки чому здійснюється моделювання одягу.
5. Знати умови, що впливають на вибір фасону для кожної людини зокрема.
6. Вигадати власні моделі трьох речей: блуза, халат, сукня, штани, легка куртка, та пошити їх за власними викрійками.

ВМІЛОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАЦІКАВЛЕННЯ

Бібліотекарство (друга проба)

1. Розказати про сучасний стан та розвиток бібліотек у світі.
2. Мати власну бібліотеку українських книжок, виготовити їхню бібліографію.
3. Пояснити систему класифікації книжок за Дюві та використання його каталогу в бібліотеці.
4. Розказати, яку потрібно мати освіту, щоб стати бібліотекарем, та знати, де можна її здобути.
5. Виконати одне з завдань:
 - а) підготувати бібліографію українських часописів та журналів;
 - б) підготувати бібліографію для однієї з пластових вмілостей або з ділянки зацікавлення.
6. Виконати одне з перерахованих завдань:
 - а) активно допомагати протягом 4 місяців в пластовій станичній бібліотеці;
 - б) допомагати в шкільній або публічній бібліотеці протягом 4 місяців;
 - в) активно допомагати в бібліотеці якоїсь організації протягом 4 місяців.
7. Пояснити, що таке екслібрис.
8. Знати, які славні українські митці створювали і створюють екслібриси.
9. Написати допис про цікаву книжку для молоді.

Журналістика (перша проба)

1. Написати статтю або репортаж, що міг би бути поміщений в часописі або в журналі.
2. Написати опис події з життя пластового гуртка, куреня чи табору до «Юнацтва», «Юнака».
3. Назвати 10 українських часописів і журналів і знати дещо про них (де виходять, у чому спеціалізуються і т.

п.).

4. Знати найбільш вживані знаки друкарської коректи.
5. Виконати одне з завдань:
 - а) відредагувати три числа курінної чи гурткової газети;
 - б) співпрацювати в редагуванні одноднівки на таборі або Святі Весни.
6. Знати три види статей, які можуть бути поміщені у газеті, і пояснити різниці між ними. Наприклад: стаття від редактора, повідомлення, постійний допис.

Моделювання (друга проба)

1. Виконати з дерева або іншого матеріалу модель літака, корабля або автомобіля.
2. Виконати з дерева модель сигналізаційної вежі, мосту або інших пластових таборових споруд.
3. Зробити з довільного матеріалу модель пластового табору або архітектурної будівлі.
4. Знати, який матеріал вживається для певного проекту та як його підготувати.
5. Знати призначення поділок і пропорцій та вміти застосовувати на практиці.

Скаутське побратимство (перша проба)

1. Знати про ціль Пласту та відносини Пласту з іншими скаутськими організаціями та Світовим Скаутським Бюро.
2. Знати в загальному історію світового скаутінгу.
3. Знати про ВОСР (Всесвітню Організацію Скаутського Руху); знати ціль цього об'єднання та коротку історію скаутських організацій, які належать до ВОСР.
4. Знати про скаутські організації, які діють на теренах України.
5. Листуватися протягом одного року з двома зарубіжними скаутами і з одним українським пластуном з іншої країни або відбути зустріч зі скаутською групою.
6. На підставі листування розказати свої враження про культуру та спосіб життя в країні, де мешкає респондент.

Філателія (перша проба)

1. Мати збірку поштових марок, упорядкованих в альбомі:
 - а) загальну, не менше 1000 марок, або
 - б) з одної держави, не менше 200 марок, або
 - в) з одної тематики (скаутські, квіти, звірі, птахи і т. п.), не менше 75 марок.
2. Розумітися на філателістичних каталогах. Знати засади обміну марок.
3. Знати в загальному історію поштової марки.
4. Знати в загальному про українські державні марки.
5. Знати в загальному про українські недержавні марки, наприклад, пластові.
6. Вміти зберігати марки так, щоб вони не втрачали своєї вартості; знати, які пошкодження знецінюють марку.
7. Слідкувати за появою нових марок.
8. Бути обережним при обміні й купівлі марок. Знати про фальсифікати, нелегальні видання тощо.
9. Підготувати і провести гутірки для пластового гуртка на тему філателії.

Фільмування (друга проба)

1. Вміти користуватися відеокамерою і потрібним приладдям до неї.

2. Пояснити, що таке об'єктив, фокус, наświetлення та наведення різкості (фокусування).
3. Вміти користуватися світломіром.
4. Знати види плівок, коли вони використовуються.
5. Знати в загальному історію кінофільму.
6. Зняти фільм (найменше 15 метрів завдовжки) і зробити його редакцію. Фільм має ілюструвати якусь розповідь.
7. Влаштувати показ фільму гурткові або куреневі.
8. Знати, як зберігати фільм.

Автознавство (перша проба)

1. Знати на вигляд всі вітчизняні моделі легкових та вантажних авт.
2. Знати напам'ять і намалювати розміщення основних автомагістралей в Україні.
3. Бути читачем одного з періодичних українських видань для автолюбителя.
4. Слідкувати за ходом змагань автомобілістів на світовому та українському рівні.

Автознавство (друга проба)

1. Пояснити будову, принцип дії дизельного та бензинового двигунів.
2. Розповісти про порядок роботи системи запалення.
3. Вправно замінити колесо в авті, розбортувати його і залатати камеру.
4. Вміти доглядати за акумуляторною батареєю.
5. Пояснити будову системи охолодження двигуна.
6. Виміряти рівень оливи в двигуні, швидкісній скриньці, замінити оливу при потребі.
7. Виміряти рівень гальмівної рідини в системі.
8. Знати, як загасити пожежу в авті та біля нього.
9. Замінити при потребі свічку запалення та виявити замикання мережі.
10. Замінити гальмівні колодки у передньому та задньому приводі коліс.
11. Правильно підготувати авто до буксирування та провести його.

Автознавство (третя проба)

1. Вправно водити авто і відповідати всім вимогам Державної автоінспекції.
2. Відмінно знати правила автодорожнього руху.
3. Знати особливості водіння авта у несприятливих умовах.
4. Вміти підготувати авто для обслуговування в автосервісі.
5. Навчити одного з друзів водити авто.

Астрономія (перша проба)

1. Пояснити, як відбувається затемнення Сонця і Місяця. Намалювати схему. Знати фази Місяця.
2. Дати загальну характеристику планет Сонячної системи, планет земної групи, планет-гігантів.
3. Вміти знайти на небі Полярну зірку.
4. Знати, що таке телескоп.
5. Знати визначних космонавтів світу, їх діяльність.

Астрономія (друга проба)

1. Знати загально про зорі, їх рухи, будову.
2. Вміти користуватися картою зоряного неба і зорієнтувати її на певний час.
3. Знайти на небі і показати 6 літніх, 6 зимових сузір'їв.
4. Розповісти гуртку про тіла Сонячної системи: комети, метеорити, астероїди.
5. Відвідати з гуртком обсерваторію чи музей.

Астрономія (третя проба)

1. Намалювати і пояснити дію телескопів двох головних видів.
2. Знати загальні відомості про Сонце: розміри, маса, атмосфера.
3. Знати природу зірок: колір, температура, склад, величина.
4. Підготувати гутірку-інструктаж для сходин гуртка на довільну тему.

Військовик (перша проба)

1. Знати історію українських військових формувань від найдавніших часів до періоду Козаччини включно, зокрема про:
 - а) організаційну структуру;
 - б) розвиток озброєння;
 - в) три важливі битви чи походи.
2. Підготувати стінгазету та провести гутірку про одного із українських військовиків від найдавніших часів до періоду Козаччини.
3. При стрільбі із лука влучити 3 рази із 5 спроб в мішень на віддалі 10 м.
4. Знати та продемонструвати прийоми захисту та нападу.

5. Взяти участь у тереновій грі на військово-патріотичну тематику.
6. Вміти надавати впорядові накази в гуртку.

Військовик (друга проба)

1. Здобути вмілість «Військовик І».
2. Знати історію українських військових формувань ХХ століття (УСС-УГА, військо УНР, «Карпатська Січ», Українська Повстанська Армія та інші), зокрема про:
 - а) організаційну структуру;
 - б) три важливі битви.
3. Підготувати стінгазету та провести гутірку про одного із українських військовиків ХХ століття.
4. Продемонструвати вміння користуватись пневматичною зброєю, зокрема:
 - а) знати основи та правила стрільби (постріл, способи визначення дальності стрільби, заходи безпеки при користуванні зброєю);
 - б) лежачи в упорі, попасти двома кулями з трьох у мішень ба з віддалі 10 метрів.
5. Продемонструвати володіння основами самозахисту.
6. Провести з куренем весь впоряд в одно- та дволаві.
7. Провести військово-патріотичну теренову гру на тематику ХХ століття для свого куреня.
8. Пройти табір військово-патріотичного виховання.

Військовик (третя проба)

1. Здобути вмілість «Військовик ІІ».
2. Знати про сучасні Збройні Сили України, зокрема про:
 - а) структуру, роди військ, керівні органи;
 - б) озброєння ЗСУ;
 - в) озброєння та спорядження сучасного вояка;
 - г) вимоги та процедуру прийняття до війська та військових навчальних закладів.
3. Підготувати стінгазету та провести гутірку про військові звання та знаки розрізнення у Збройних Силах України.
4. Знати про один із видів нарізної зброї, зокрема:
 - а) призначення, будову, механізм дії, бойові властивості, будову патрону;
 - б) заходи безпеки при використанні;
 - в) влучити у мішень із 3 спроб на відстані 20 м.
5. Організувати для куреня екскурсію у військову частину.
6. Регулярно (впродовж 6 місяців) займатися в одній із секцій самозахисту.
7. Пройти крайовий табір військово-патріотичного виховання.

Провідництво туристів (перша проба)

1. Знати добре план місця проживання, усі можливі транспортні засоби та ціну на них, вміти вільно пересуватися.
2. Мати план місця проживання.
3. Знати цікаві місця для відвідин туристів.
4. Знати історію будівель у своїй місцевості: церкви, школи, установи, музеї, галереї.

Провідництво туристів (друга проба)

1. Мати плани головних міст своєї області, знати можливі транспортні засоби, вміти (по можливості) вільно подорожувати хоча б у кількох містах.
2. Знати цікаві місця в цих містах для відвідин туристів.
3. Знати в загальному історію цих міст та важливі події, пов'язані з ними, цікаві оповідання про визначних людей, історичних осіб.
4. Знати загально історію будівель цих міст.

Провідництво туристів (третя проба)

1. Мати карту своєї області.
2. Добре знати карту своєї області, вміти вільно подорожувати.
3. Знати головні місця в області для відвідин туристів.
4. Знати історію своєї області, найважливіші події, визначних людей, історичних осіб.
5. Організувати й провести для групи тур по містах області, зробити кошторис, подбати про транспортні засоби, провести екскурсію якнайцікавіше.

Український амбасадор (перша проба)

1. Вибрати будь-яку існуючу іноземну державу і на п'яти аркушах описати історію, державний устрій, побут, звичаї і традиції її суспільства. На основі написаного виховник протягом тижня складає тест з 10 питань, який пропонує до вирішення претенденту.

2. Продемонструвати свої знання музичної, літературної, мистецької спадщини даного народу (виконати дві народні пісні мовою оригіналу; досконало знати відомих митців країни, які зробили значний внесок у загальноєвропейську чи світову культуру).

Український амбасадор (друга проба)

Вигадати якусь абстрактну державу X і написати на 5 аркушах твір-розповідь про неї за таким планом-схемою:

1. Виникнення і розбудова держави (вигадана загальна історія держави X).
2. Держаний устрій, органи управління, які здійснюють судову, виконавчо-розпорядчу і законодавчу владу.
3. Звичаї і традиції держави X.
4. Вигадати одну історичну думу, баладу про національного героя цієї країни. На основі твору-розповіді виховник протягом тижня складає тест з 10 питань і пропонує до вирішення претенденту.

Український амбасадор (третя проба)

Підготувати три дослідницькі статті (різними іноземними мовами) про сучасний політико-економічний стан трьох іноземних держав і виступити з ними перед заздалегідь попередженою про тему виступу аудиторією (напр., куренем чи самостійним гуртком). Після того курінь чи самостійний гурток влаштовують претенденту 20-хвилинну пресконференцію, на основі якої компетентна комісія підтверджує чи заперечує виконання вимог вмілості.

Фотографування (перша проба)

1. Мати власний фотоапарат і потрібне для нього приладдя; знати, як ним користуватись.
2. Вміти і пояснити, як користуватись фотоспалахом.
3. Вміти користуватись експонетром світловимірювачем.
4. Знати види фотоплівок та класифікацію фотонаперу.
5. Показати хоча б 5 світлин, які ілюстрували б якусь подію.
6. Зробити 10 чорно-білих світлин (світлини мають бути зроблені в різні пори року, в місті і на природі, вдень і вночі).
7. Знати види фотохімікатів, їх класифікацію, застосування.
8. Знати загальну історію фотографії.
9. Прикрасити курінний літопис (чи якусь подію в ньому) своїми світлинами та подати їм влучні назви.

Фотографування (друга проба)

1. Знати конструкцію фотоапарату, з чого він складається, як функціонує, типи об'єктивів, їх класифікацію.
2. Знати класифікацію фотоапаратів (різновиди).
3. Назвати найбільші і найвідоміші фірми світу, що спеціалізуються на випуску фотоприладів та фотозасобів. Вказати вітчизняні фірми та марки фотоапаратів.
4. Розповісти історію фотоапарату від створення до сьогодення, вказуючи поступове вдосконалення конструкції.
5. Назвати допоміжні пристрої до фотоапарату.
6. Мати фотозбільшувач та прилади (назвати їх) для фотолабораторії.
7. Вказати, за якими стандартами вибирати плівку для чорно-білої і кольорової фотографії.
8. Розповісти, як зробити якісну світлину. Відзняти одну плівку і надрукувати фотографії: фотографій вдень — 6, фотографій вночі — 6, фотографій природи — 6, фотографій у приміщенні — 6, фотографій портретів — 6.
10. Показати 6 світлин в кольорі на вибрану тему.
11. Розповісти про фотохімікати, їх класифікацію, вказати на найбільш і найменш придатні для роботи.
12. Розповісти про фототовари та хімікати найбільш відомих світових фірм, їх характеристики.
13. Влаштувати самостійно (чи з гуртком) виставку світлин або мати альбом власних світлин.

Фотографування (третя проба)

1. Продемонструвати вміння працювати з різними системами фотоапаратів, фотокамер, поляроїдів та ін.
2. Продемонструвати виразні портретні світлини.
3. Розповісти про новинки на вітчизняному та світовому ринку фототехніки.
4. Мати власну фотолабораторію.
5. Розповісти про нюанси виготовлення кольорової фотографії.
6. Представити 10 кольорових світлин на будь-які теми. Оцінити якість роботи.
7. Зробити:
 - а) художню фотографію;
 - б) рекламну фотографію;
 - в) документальну фотографію;
 - г) фотопортрет;
 - г) світлину на пластову тематику.
8. Взяти участь у конкурсі, де представити кольорову або чорно-білу фотографію на будь-яку тематику. Враховується якість і участь у конкурсі.
9. Написати інструктаж до теми, що стосується фотографії.

МИСТЕЦЬКІ ВМІЛОСТІ

Акторство (перша проба)

1. Прочитати три драматичні твори українських письменників.
2. Відвідати дві театральні вистави з гуртком.
3. Охарактеризувати основні жанри театального мистецтва.
4. Знати основних осіб, що працюють при створенні вистави та їх роль (режисер, актор тощо). Знати, хто створює вистави у місцевому театрі.
5. Знати в загальному історію театру.
6. Прочитати вголос уривки з улюбленого драматичного твору.

Акторство (друга проба)

1. Відвідати з гуртком різні за жанрами театральні вистави. Провести в гуртку дискусію про якість вистави, провідний мотив, гру акторів, костюми тощо.
2. Продемонструвати знання драматургії Стародавнього Риму та Греції. Назвати імена відомих драматургів.
3. Продемонструвати знання драматургії епохи Відродження та Барокко. Назвати імена та твори найвідоміших авторів.
4. Підготувати з гуртком інсценізацію будь-якого драматичного твору.

Акторство (третя проба)

1. Продемонструвати знання драматургії доби класицизму, романтизму, реалізму та модернізму. Знати найвідоміших представників з кожної доби та їх твори.
2. Знати в загальному розвиток української драматургії та українського театру. Знати провідних театральних діячів України 19-20 ст. Знати, які українські драматурги творили в добу класицизму, романтизму, реалізму, модернізму, та їхні твори.
3. Прочитати три драматичні твори українських або світових авторів. Продискутувати вибрану драму з гуртком під такими аспектами: ідея твору, побудова драми, техніка діалогу та сценічні засоби.
4. Знати мистецтво актора: поведінка на сцені, театральні жести, гра обличчя, вживання модуляції голосу; уживаючи цих засобів, прочитати вголос кілька уривків драматичних творів.
5. Передплачувати часопис, в якому б приділялася увага українській та зарубіжній драматургії.
6. Провести з гуртком театральну мініатюру на пластовій ватрі чи на святі.

Вишивання (перша проба)

1. Знати матеріали та інструменти до вишивки, техніку безпеки при вишивці.
2. Вміти вишивати найпростішими швами: «вперед голкою», «стрічкою», «стебельним швом», «ланцюжковим», «козликом», «петельним». Вишити 3 речі простими швами.
3. Вишивати швами для лічильної вишивки: «хрестиком», «напівхрестиком», «занизуванням» або іншими місцевими швами лічильної вишивки.
4. Знати про способи викінчування: «крапові шви», «змережування», «зубкування» та ін.
5. Вишити серветку, рушник, закладку до книг, частину народного строю чи постільної білизни для ляльки з використанням швів тт. 2 та 3.

Вишивання (друга проба)

1. Знати матеріали та інструменти до вишивки, техніку безпеки при вишивці.
2. Вміти вишивати найпростішими швами та швами лічильної вишивки: «хрестиком», «напівхрестиком», «подвійним хрестиком», «прямою гладдю». Знати рушникові вишивки: «шахи», «кутики», «качалочки», «просо», «кривульки».
3. Вміти вишивати мережки: «китичка», «стовпчик», «панка», «в розкол», «снопик», «жучок», кути до мережок.
4. Вишити частину українського строю для дорослого, рушник, серветку, прошву до подушки чи простирадла.
5. Знати якнайбільше вишивок того регіону України, де проживає (3-4 області).

Вишивання (третя проба)

1. Знати матеріали та інструменти до вишивки, техніку безпеки при вишивці.
2. Вміти вишивати найпростішими швами, швами лічильної вишивки на II пробу та килимовими швами.
3. Володіти всіма видами мережки.
4. Володіти вишивкою «ришельє».
5. Вишивати гладдю: до вказаних видів гладі на II пробу додати володіння тоною вишивкою.
6. Володіти накладним шиттям (аплікацією), шиттям бісером, золотом. Знати техніку вишивання по шовку та оксамиту.
7. Вишити щось із великих речей: скатертину, штору або стрій.
8. Знати якнайбільше швів, якими вишивають в Україні, інших країнах.
9. Виявити себе в одній з таких точок:
 - а) проведення заняття з вишивки для молодших юначок;
 - б) допомога місцевому краєзнавчому музею у відновленні старовинних вишитих речей.

Графіка (третя проба)

1. Пояснити процес виконання ксилографії, літографії, офорту, ліногравюри чи інших технік.
2. Виконати три речі будь-якою технікою.
3. Намалювати малюнок за допомогою пера та чорнила.
4. Розказати в гуртку чи курені про одного українського графіка та його творчість.
5. Відвідати виставку творів графіки.

Кераміка (перша проба)

1. Знати в загальному історію розвитку виробів з глини, зокрема в Україні.
2. Розповісти про техніки формотворення керамічних виробів:
 - а) вільне та стрічкове ліплення;
 - б) точення на гончарному крузі;
 - в) формування шаблоном;
 - г) ліплення в гіпсових формах;
 - г) пресування із порошкоподібної маси.
3. Розрізнати технологічні види кераміки (теракота, майоліка, фаянс, порцеляна, кам'яна маса, шамот).
4. Відвідати виставку або музей кераміки.
5. Виконати три речі власноручно: тарілку, миску, глечик або горнятко.

Кераміка (друга проба)

1. Пояснити різницю в орнаменті трипільської, гуцульської і київської кераміки.
2. Пояснити правила розміщення орнаменту і пристосування його до форми предмету.
3. Знати основні мотиви орнаменту:
 - а) рослинний;
 - б) тваринний;
 - в) змішаний;
 - г) з геометричними елементами.
4. Розумітись на техніці оздоблення:
 - а) декоративні покриття;
 - б) розпис (ручний, старовинні техніки);
 - в) пластично-фактурне оздоблення.
5. Знати види кераміки:
 - а) садово-паркова;
 - б) архітектура;
 - в) посуд;
 - г) культова та обрядова;
 - г) іграшки та прикраси.
6. Використовуючи власну композицію орнаменту, розмалювати два предмети власного виробу.

Любитель/-ка мистецтва (перша проба)

1. Знати, які є роди мистецтва (образотворче, скульптура тощо).
2. Знати матеріали, що використовуються для робіт в конкретних родах мистецтва.
3. Розповісти про життя свого улюбленого митця, мати колекцію репродукцій його робіт. Підготувати на цих матеріалах гутірку.
4. Організувати для гуртка відвідини галереї мистецтв або пересувної виставки мистецьких робіт.
5. Виявити здібності і оволодівати одним родом мистецтва. Мати хоча б п'ять робіт.

Любитель/-ка мистецтва (друга проба)

1. Детально описати види та жанри живопису. Описати, в якій техніці створюється кожний вид живопису. Знати митців, що мають роботи окремо в кожному жанрі. Мати уяву про водяні, олійні фарби, темперу та ґрунти: клейові, олійні, емульсійні.
2. Детально описати матеріали та техніку виконання високого друку (ксилографія, ліногравюра), глибокого друку (офорт) та простого друку.
3. Знати види і жанри скульптури. Розповісти про техніку виконання (віск, глина, теракота, метал, камінь).
4. Описати ордерні системи в архітектурі, арочну та купольну системи (навести приклад споруд, що виконані в цих системах). Знати відмінності стилів (готичного, романського, барокового), знати споруди, виконані в цих стилях.
5. Розповісти та проілюструвати гуртку давноруський іконопис, основні канонічні іконописні сюжети, техніку виконання, порядок розташування ікон в іконостасі. Розповісти про відомих майстрів іконопису.

Любитель/-ка мистецтва (третя проба)

1. Охарактеризувати мистецтво епохи Відродження, класицизму та романтизму. Знати митців, що творили в цю добу, назвати декілька їх робіт.
2. Охарактеризувати мистецькі течії в малярстві. Знати імена та твори відомих художників-реалістів, імпресіоністів, постімпресіоністів, кубістів, футуристів, експресіоністів, сюрреалістів.

3. Передплачувати часопис мистецького напрямку або часопис, в якому є постійна рубрика, присвячена мистецтву.

4. Охарактеризувати українське мистецтво, починаючи з давньоруського. Назвати найбільш видатних митців та їхні роботи, включаючи тих, що творять в діаспорі.

5. Знати про найбільші галереї України.

6. Назвати найбільш відомі в світі галереї.

Музика (перша проба)

1. Грати на одному музичному інструменті. Заграти на ньому декілька творів.

2. Знати визначних представників української музики та їхні визначні твори.

3. Знати визначних представників зарубіжної класичної музики. Назвати їх визначні твори.

4. Відвідувати концерти. Ділитись враженнями від них на сходинах.

5. Назвати та описати п'ять українських народних інструментів.

6. Вміти підбирати акомпанемент до нескладних пісень.

Музика (друга проба)

1. Грати на одному музичному інструменті. Виконати на концерті твори в ансамблі чи соло.

2. Знати історію української музики та життєпис її визначних представників. Періодично проводити тематичні гуртки на сходинах.

3. Знати життя та твори шести всесвітньо відомих композиторів.

4. Відвідувати концерти з гуртком або з куренем. Влаштувати їх обговорення на сходинах та описати у гуртковій чи курінній газеті.

5. Знати не менше п'яти українських народних інструментів. Підготувати цікаву розповідь про них з показом оригіналу чи репродукції на сходинах гуртка або куреня.

6. Підібрати акомпанемент до пісень і розучити з гуртком декілька пластових пісень, акомпануючи на своєму інструменті.

Музика (третя проба)

1. Грати на одному музичному інструменті. Організувати концерт за творчістю певного композитора з розповіддю про нього і провести виступ в курені, станиці чи на місцевому радіо, телебаченні.

2. Знати історію української класичної музики та її визначних представників. Підготувати вечір чи концерт з історії української музики.

3. Знати історію зарубіжної класичної музики та її визначних представників. Підготувати тематичний вечір.

4. Відвідувати концерти. Ділитись враженнями про них не лише в гуртку чи курені, а й у місцевій пресі.

5. Підібрати музику до імпрез, ватер, допомогти музичним супроводом у мистецькому виступі.

Писанкарство (друга проба)

1. Розказати про прадавні вірування і традиції, пов'язані з писанками.

2. Розказати легенди, пов'язані з писанками.

3. Пояснити символіку мотивів писанок.

4. Знати види і техніку писання писанок.

5. Збирати колекцію писанкових візерунків.

6. Знати, де є пам'ятник українській писанці.

7. Власноручно виконати п'ять писанок.

Різьбярство (перша проба)

1. Знати в загальному історію українського різьблення по дереву (в якому регіоні досягло найбільшого розвитку).

2. Знати, який матеріал застосовується. Пояснити використання різних порід дерев (м'яких, середньої твердості, твердих).

3. Вирізьбити дві речі (хрест, касетку, тарілку, ложку).

Різьбярство (друга проба)

1. Знати біографію одного майстра різьблення.

2. Пояснити техніки різьблення (плоске, плоско-рельєфне, контррельєфне, ажурне, об'ємне).

3. Виконати декілька речей різними техніками.

Скульптура (третя проба)

1. Знати назви мотивів орнаментального різьблення по дереву.

2. Пояснити види оздоблення виробів з дерева (інкрустація, випалювання, розпис).

3. Оздобити одну річ власноручно.

Скульптура (друга проба)

1. Знати історію світової скульптури:

а) Давнього Єгипту, Риму та Греції;

- б) скульптурні традиції епохи Середньовіччя;
 - в) європейської 18-19 ст.;
 - г) авангардистські течії 20 ст.
2. Знати й пояснити види скульптурного матеріалу (глина, камінь, віск, мрамур, бронза, дерево та ін.).
 3. Розказати про види скульптури (кругла, рельєф, дво- та багатофігурна).
 4. Власноручно виконати 2 скульптури.

Скульптура (третя проба)

1. Знати історію української скульптури.
2. Розповісти про типи скульптури (монументальна, станова та ін.).
3. Розкрити основні типи зображення людини в скульптурі у відповідності з історичними епохами.
4. На гурткових чи курінних сходинах розповісти про українського скульптора та його творчість.
5. Виконати тривимірну скульптуру.

Спів (друга проба)

1. Розповісти про розвиток української пісні:
 - а) церковна музика;
 - б) народна музика;
 - в) стрілецькі пісні;
 - г) пісні УПА;
 - г) композиторські пісні.
 2. Знати історію народних пісень:
 - а) обрядові (колядки, щедрівки, веснянки, купальські, ін.);
 - б) історичні думи та пісні;
 - в) чумацькі пісні;
 - г) побутові пісні і балади;
 - г) релігійні та моралістичні (лірницькі) пісні.
- Заспівати три пісні із групи в першій ділянці та по одній з ділянок б), в), г).
3. Заспівати п'ять пісень довільного вибору; виконуючи їх, звернути увагу на відповідний темп, ритм, інтонацію, дикцію, фразування та динаміку.
 4. Підшукати відповідні пісні, пов'язані з темою ватри, уложити їх у програму ватри.
 5. Навчити гурток однієї пісні.
 6. Знати різного виду спів: оперний, хоровий, джазовий.

Танки (перша проба)

1. Розповісти про такі українські народні танці як гопак, козачок, гуцульська полька, кадрилі.
2. Вміти показати особливості виконання рухів у регіоні проживання.
3. Назвати, пояснити та виконати танцювальні позиції:
 - а) положення в парі;
 - б) перемінний крок;
 - в) біг з підскоком;
 - г) біг з приступуванням;
 - г) крок з підскоком;
 - д) крок з притупом.
4. Затанцювати самому або з гуртком один народний танок.
5. Виступити на пластових чи громадських імпрезах.

Танки (друга проба)

1. Розповісти про етнічні регіони України і українські народні танки, що характерні для них.
2. Мати уяву про танки інших національностей, що проживають в регіоні.
3. Пояснити жанри українського народного танцю (побутовий, хороводний, сюжетний).
4. Назвати, пояснити і виконати:
 - а) шнурочок;
 - б) тинок;
 - в) вихлястик;
 - г) упадання;
 - г) голубці;
 - д) доріжку.
5. Затанцювати самому чи з гуртком один танок.
6. Виступити на пластових чи громадських імпрезах.

Танки (третя проба)

1. Розповісти про танці етнічних груп західного регіону України.
2. Пояснити походження українського народного танцю, роль танцю в народних святах та обрядах наших предків.

3. Мати уяву про бойові танки, зокрема про походження гопака.
4. Розповісти про розвиток хореографії (скоморохи, народний театр, вертеп).
5. Розповісти в гуртку про дослідників українського народного танцю. Розповісти про створення першого професійного ансамблю танцю, його репертуар.
6. Назвати, пояснити та виконати:
 - а) присядки;
 - б) обертові рухи;
 - в) плазунець;
 - г) вибиванець;
 - г) плескач.
7. Вивчити з гуртком чи кураем один танок, показати його на спільній імпрезі.

Хороводи-гагілки (третя проба)

1. Пояснити, що таке хоровод. Коротко розказати про розвиток хороводів.
2. Пояснити, що таке гагілки. Розказати про виникнення та тематику гагілок.
3. Знати п'ять груп виводження гагілок. Подати і пояснити один приклад з кожної групи:
 - а) розмовні;
 - б) сценічні;
 - в) фігуральні;
 - г) ритмічні;
 - г) ходові.
4. Уложити в'язанку гагілок (4-6).
5. Навчити гурток одну гагілку.
6. Взяти участь у виводженні гагілок.

Образотворче мистецтво (друга проба)

1. Знати про давньоруське мистецтво, мистецтво Київської Русі, Софіївський собор у Києві (мозаїка, скульптура, фресковий живопис, архітектура).
2. Розповісти про українське мистецтво XIV-XVIII ст., розвиток архітектури (найдавніші муровані замки — Луцьк, Острог), різновиди архітектури (кам'яна, мурована, дерев'яна).
3. Знати про іконопис.
4. Знати про давні українські портрети.
5. Знати про розвиток реалістичного мистецтва XVIII-XIX ст.
6. Знати про жанровий живопис XIX ст: побутовий, історичний, пейзаж, портрет.
7. Знати, хто такі художники-передвижники в Україні.
8. Знати про українське мистецтво XIX-XX ст.
9. Подати 3 власні художні роботи.

Образотворче мистецтво (третя проба)

1. Знати мистецтво Давнього Єгипту.
2. Знати мистецтво Давньої Греції.
3. Знати мистецтво Давнього Риму.
4. Знати мистецтво середньовіччя Західної Європи.
5. Знати мистецтво Західної Європи XIV-XVII ст.
6. Знати мистецтво Західної Європи XVIII-XIX ст.
7. Знати види художньої техніки.
8. Подати 3 власні роботи в різних техніках.

ВМІЛОСТІ ЛІТУНСЬКОГО ПЛАСТУВАННЯ

Будівництво літаків (третя проба)

1. Показати на рисунках або світлинах та пояснити різниці в будові літаків, уживаних для вишколу, торговельного транспорту, водного літання, бомбардування і розвідки.
2. Пояснити малюнками різницю в будові крил для високого підношення та великої швидкості, їх вплив на рівновагу літака.
3. Пояснити позицію точки тяжіння та її значення.
4. Назвати та розпізнати п'ять різних моторів, уживаних у літаках, та пояснити рисунками уклад циліндрів і сполучення валу з пропелером в одному з них.
5. Порівняти мотори літаків і автомобілів відносно охолодження, оливлення, подачі палива й електричної системи.
6. Виготовити план моделі (літаючого) моторового літака або ширяка. На підставі плану збудувати модель (самому або з гуртком) і показати, що вона правильно діє.
7. Пояснити вжиток повітряного тунелю у розвитку будівництва літаків.

Літунство (третя проба)

1. Розказати про початки та розвиток літунства в світі, в Україні.
2. Відвідувати лєтовище та відбути щонайменше півгодини повітряної подорожі літаком або гелікоптером. Опісля написати коротку статтю або провести гутірку на пластових сходах на тему свого польоту та відвідин лєтовища.
3. Назвати та розпізнати на світлинах або в повітрі щонайменше 10 різних типів літаків.
4. Пояснити теорію польоту, уживаючи рисунки та імпровізоване приладдя.
5. Пояснити рисунками роль складових частин таких літаючих моделей: звичайний літак, турбіновий літак, водний літак, амфібія, гелікоптер.
6. Розпізнати й пояснити призначення щонайменше таких інструментів: альтометра, вказівника повітряної швидкості, магнетичного компасу, вказівника закручування, тахометра та вказівників тиску, оливи й температури.
7. Пояснити, як запобігти й лікувати повітряну хворобу.
8. Пояснити правила поведінки й техніки безпеки на лєтовищі та поблизу літаків. Пояснити правила відлету й прилету літаків на малому лєтовищі без радіо і на лєтовищі, яке контролюється радіо.

Літунська навігація (третя проба)

1. Пояснити, який вплив в літунстві мають атмосферний тиск, температура, вологість, хмари, вітри та опади. Правильно пояснити одне повідомлення погоди.
2. Відбути хоча б одну повітряну подорож в ролі навігатора або помічника навігатора. Провести дискусію з гуртком на тему підготовки та проведення цієї подорожі. Запланувати в деталях подорож малим літаком довільного типу на віддаль не менше 160 км. За допомогою повітряних карт і лєтунських повідомлень про погоду подати: напрям, швидкість, вживання палива, час лєту, дороговкази, стан лєтовищ, околиці, де є небезпечна погода і т. п.
3. Назвати три види повітряних карт та пояснити символи, уживані на них.
4. Перерахувати та пояснити помилки, які трапляються при користуванні альтометром, вказівником повітряної швидкості та магнетичним компасом.
5. Пояснити різницю в утриманні повітряної дороги за допомогою пілотажу, обчислення віддалі від останнього знаного пункту, радіо.
6. Правильно застосовувати передавач та виявити знання закликів і відповідей при небезпечі.
7. Пояснити потребу і дію жароінструментів при лєті.

ВМІЛОСТІ МОРСЬКОГО ПЛАСТУВАННЯ

Бортова механіка (третя проба)

1. Зробити рисунок та докладно пояснити принцип дії чотиритактового та двотактового бензинового та дизельного двигунів.
2. Показати та пояснити такі системи у двигуні внутрішнього згорання: система живлення, систему запалу, газорозподільна та вихлопна система, система стартування та охолодження.
3. Усунути дефекти в системі запалу та живлення.
4. Пояснити дію акумулятора, електричного рушія, регулятора амперажу та вольтажу.
5. Пояснити, як функціонують 3 види скриньок передач на човнах.
6. Мати загальне знання про дію та види корабельних шруб.
7. Полагодити зламаний пропелер на малому моторі.
8. Пояснити, як доглядати двигун.
9. Пояснити, які світла потрібні для різних видів величин суден і як їх встановлювати.

Будівництво суден (третя проба)

1. Розпізнати 4 види кадовбів у суднах та знати їхні позитивні й негативні характеристики.
2. Розпізнати різні види матеріалів, вживаних в будові суден, знати їхні позитиви й негативи.
3. Знати основи суденної архітектури та вміти читати технічні плани човнів; нарисувати в трьох проєкціях в скалі від 1: 6 до 1:15 лінії більшого вітрильника та іншого судна.
4. Назвати частини та оснащення різних вітрильних суден, знати головні складники корпусу судна.
5. Показати, як обходитися з лінвами при судні, як вживати блоки й поліспарти на вичислити механічну користь при вжитку.
6. Ущільнити та пофарбувати мале судно або частину великого.
7. Взяти активну участь при будові або направі судна протягом 15 годин.
8. Знати принципи догляду суден (дерев'яних та інших) та вітрил влітку та взимку.
9. Знати, як діє стерновий механізм, коловорот якоря та двигун.
10. Знати, як забезпечити дерево від гнилі, хробаків та наростів.
11. Знати, які метали слід використовувати у солоній воді і як забезпечувати судно від ушкодження.

Вітрильництво (третя проба)

1. Успішно пройти передумовну вправу плавання:
 - а) проплисти 75 м будь-яким стилем;
 - б) проплисти 25 м на спині легким відпочинковим стилем;
 - в) втриматися на глибокій воді протягом 10 хвилин;
 - г) на глибокій воді скинути з себе сорочку, штани й черевики;
 - г) правильно вдягнути та використовувати рятувальний жилет.
2. Знати правила техніки безпеки на вітрильнику, дотримуватися їх.
3. Знати види вітрил, біжучий та кілаж.
4. Знати будову вітрильника, види вітрильників за типом корпусу та озброєнням.
5. Вміти обходитись з вітрилами, керувати вітрильником.
6. Знати курси вітрильника щодо вітру.
7. Знати та вміти розрізняти світлові та звукові сигнали та семафор.
8. Вміти стернувати, вживаючи лише вітрила (без використання стерна).
9. Відбути 6 год. плавби, в тому числі проти вітру; вміти причалювати і відчалювати.
10. Вміти складати вітрила для зберігання та опікуватися вітрильником.
11. Знати і вміти застосовувати щонайменше чотири вузли: рятівничий, причальний, рибальський, ткацький.

Водолаження (третя проба)

1. Успішно пройти передумовну вправу плавання:
 - а) проплисти 75 м яким-небудь стилем;
 - б) проплисти 25 м на спині легким відпочинковим стилем;
 - в) втриматися на глибокій воді протягом 10 хвилин;
 - г) на глибокій воді скинути з себе сорочку, штани її черевики;
 - г) правильно вдягнути та використовувати рятувальний жилет.
2. Без спорядження перебути 45 секунд під водою, проплисти під водою 10 метрів.
3. Знати всі частини водолазного апарату та спорядження, їх призначення, роботу. Вміти самостійно вдягнути акваланг, плавати в ньому, знаходити на глибині предмети; вміти виявити несправність спорядження.
4. Показати всі важливі знаки, які вживаються в комунікації під водою. Знати, як надати допомогу під водою.
5. Пояснити медичні застереження проти водолаження; пояснити правила безпеки при водолаженні, дотримуватися їх.

Канойкарство (друга проба)

- Успішно пройти передумовну вправу плавання:
 - проплисти 75 м будь-яким стилем;
 - проплисти 25 м на спині відпочинковим стилем;
 - втриматися на глибокій воді протягом 10 хвилин;
 - на глибокій воді скинути з себе сорочку, штани й черевики;
 - вміти правильно вдягнути та використовувати рятувальний жилет.
- Назвати частини канойки та весла; показати, як тимчасово полагодити зламане весло і як залатати діру (2,5 см у діаметрі) у канойці.
- Знати приписи навантаження канойки та правила безпеки.
- Спустити канойку на воду з кам'янистого берега, з піскового берега та з пристані. Правильно причалити до суші.
- Знати, як гребти наступними способами: відштовх, притяг, широкий розмах, гребний відштовх і стрим.
- Провеслувати канойкою одинцем 100 метрів, веслуючи 50 метрів виключно з одного боку канойки, тоді 50 метрів з другого боку.
- Правильно перемінюватись місцем сидіння з другою особою в канойці; вискочити і сісти в канойку на воді.
- В повному вбранні проплисти 25 м до берега у тонучій канойці.
- Випорожнити свою канойку й перевернуту другу затоплену канойку на воді за допомогою власної канойки.
- Показати, як зробити в парі із партнером портаж з канойкою.
- Пояснити, як пізнати в кам'янистій плиткій річці безпечний шлях.
- Відбути хоча б 20-кілометрову прогульку канойками (не мусить бути в один день).
- Показати, як після використання зберігати канойку на березі.

Морська навігація (третя проба)

- Пояснити, як діє секстант; назвати його складові частини.
- Показати, як вимірювати секстантом вертикальні та горизонтальні кути.
- Пояснити дію хронометра, як ним користуватись та вести книгу хронометра.
- Вміти користуватися радієвими часовими сигналами.
- Пояснити співвідношення географічної довжини до часу.
- Докладно пояснити наступні терміни: географічна довжина та ширина, рівнобійники та полуденники, зворотники та полярне коло.
- Знати основні проєкції Меркатора: гномічна, конічна та поліконічна; пояснити їх позитиви та негативи.
- Знати завдання морського альманаха та вміти ним користуватись.
- Показати спосіб розпізнавання місця побуту на підставі попередньо зміряної позиції.
- Вміти користуватися таблицями морських течій, припливів, відпливів.
- Пояснити вплив прогнозу погоди на результат водної подорожі.
- Знати 10 навігаційних зір та планет; знайти та назвати 10 навігаційних сузір'їв на небі.
- Знайти й визначити позицію судна на картах за допомогою секстанта, хронометра та морського альманаху, вдень і вночі.
- Перерахувати й розказати про електронні способи визначення позиції судна на воді.

Пілотаж (третя проба)

- Знати основи дії магнітного компаса та жирокомпаса.
- Пояснити будову магнетичного компаса, назвати його складові частини.
- Зробити поправки на варіацію і девіацію; пояснити причини цих явищ.
- Нарисувати компасну рожу з поділкою на ступені та 32 сторони світу.
- Обчислити компасний курс на карті між місцевостями, віддаленими хоча б на 10 кілометрів, попровадити тим курсом судно.
- Знайти положення судна на мапі, уживаючи обсервації побережжя через пельорус і спосіб ресекції азимутів.
- Пояснити дію фатометра; пояснити три способи міряння глибини води.
- Зміряти швидкість судна яким-небудь способом.
- Вміти читати навігаційні карти, показати, як користуватися рівнобійними лініями, кутоміром, циркулем і листами світел.
- Пояснити значення фарби, числа та світла боїв. Знати стандартну урядову систему боїв.
- Добре знати морські ліхтарні (маяки).
- Знайти положення судна за допомогою далекоміра, пельоруса й компаса, трикутника й корабельної книги.
- Знати основи пілотажу за допомогою радіо.
- Перерахувати та пояснити воднодорожні правила та значення сигналів трубами та світлами між суднами.

Скіперство (третя проба)

- Успішно пройти передумовну вправу плавання:
 - проплисти 75 м яким-небудь стилем;
 - проплисти 25 м на спині легким відпочинковим стилем;
 - втриматися на глибокій воді протягом 10 хвилин;
 - на глибокій воді скинути з себе сорочку, штани й черевики;

- г) правильно вдягнути та використовувати рятувальний жилет.
2. Перерахувати правила безпеки на судах різного виду, правила навантаження малих суден.
3. Знати систему реєстрації та ідентифікації човнів.
4. Перерахувати урядово приписаний виряд для човна. Пояснити вжиток вентилятора, особистих рятункових приладів та апаратів для безпеки (гасильниця, труби, запасні весла, робітниче приладдя, запальні свічки, ліхтарка, аптечка, водовичерпувач).
5. Пояснити, що робити, коли людина впаде з човна, коли човен перекинеться та коли човен загориться.
6. Пояснити урядово приписану систему світел на судні, перерахувати основні сигнали трубами між суднами та інші сигнали небезпеки.
7. Пояснити стандарти урядової системи позначення водних шляхів; знати дороговкази на воді та правила при вжитку шляхів.
8. Вміти передбачити погоду, знати системи остороги перед бурею вдень та вночі.
9. Перерахувати правила безпеки та реєстрації при вживанні автомобільного причепа для судна. Показати, як спустити човен на воду з причепа та як підняти його з води на причеп.
10. Вміти повідомити урядову побережну охорону про план плавби.
11. Вміти плавати моторовим човном; перевірити устаткування на човні, перевірити мотор та наповнити бензином, застартувати мотор і виплисти з доку; кермувати моторівкою 1 км, дотримуючись всіх правил водних доріг.
12. Вміти наблизитися та причалити човном до доку; знати, як заякорити човен серед води на коротший та довший побут.
13. Пояснити, як доглядати та зберігати судно, мотор.
14. Знати, як вживати веслярський човен; провеслувати 200 м по простій лінії; обернути човен на одному місці; тоді провеслувати 50 м задом вперед та 50 м одним веслом.

Суднознавство (друга проба)

1. Розказати про розвиток суден від часу праісторичної доби, фінікійських та єгипетських кораблів, грецьких та римських бірем і орірем до човнів вікінгів та турецьких галер.
2. Описати роди кораблів у Середньовіччі та в початках нової доби.
3. Знати про розвиток вітрильних кораблів аж до Золотої доби кліперів.
4. Описати перші кораблі, порушувані парою, та про застосування заліза в будові кораблів.
5. Описати розвиток механічного погону кораблів від парової машини аж до атомного реактора.
6. Нарисувати силуетки таких родів суден: кет, шлюп, кеч, джавль, кутер; також таких родів кораблів: кліпер, барка, баркентина, бриг, бригантина.
7. Описати головні види сучасних воєнних та торговельних кораблів і нарисувати їхні силуетки.
8. Розказати про флот княжих і козацьких часів; перерахувати склад Українського державного флоту.
9. Розпізнати морські прапори 20 країн.

Якірництво (друга проба)

1. Пояснити значення якорів у мореплавстві.
2. Назвати всі частини старомодного (адміральського) якоря та описати його дію.
3. Пояснити, коли вживати грибовий, трапельний і плуговий якорі; описати їхню дію.
4. Дослідити дно перед якоренням, вибрати відповідний вид якоря та правильну довжину линви.
5. Правильно заякорити судно; пояснити всі обставини, які слід брати до уваги.
6. Правильно піднімати якір та відпливати з місця заякорення.
7. Назвати всі частини металевого (ланцюгового) верпа та позначити його знаками глибини.
8. Прикріпити якір до верпа; показати відповідні вузли.
9. Знати, як і коли треба вивести якір від судна перед якоренням.
10. Пояснити, що таке якорення двома якорями на однім верпі.